

Mošča

SKUPNOST

GLASILO SZDL LJUBLJANA MOSTE-POLJE

VIII. LETNIK

MAREC 1967

3. ST.

CENA 0.30 N. DIN (30 S. DIN)

Tam, kjer teče bistra Sava

SLIKE IZ PRETEKLOSTI — KAJ JE ZAPISAL VALVASOR V SLAVI VOJVODINE KRANJSKE? — TEŽKO JE BITI VLAČUGAR — KAKO ŽIVIJO IN KAJ DELAJO POTOMCI NEKDANJIH MOTVOZARJEV?

• NAMESTO UVODA

Ko sem brskal po arhivih Moščanske skupnosti, sem na četrty in peti strani oktobrske številke iz leta 1964 naletel na reportažo pod naslovom »Dolsko podnevi in zvečer!«

Naš reporter je takrat v vlogi pazljivega kronista zabeležil marsikaj zanimivega iz življenja ljudi na Dovškem. Reportažo sem pozorno prebral predvsem zato, da ne bi tokrat ponavljal tistega, kar je že zapisano.

Morda mi bo kdo očital, češ od takrat se je na Dovškem marsikaj spremenilo. Nimajo več samo 20 televizorjev in 233 radijskih sprejemnikov ali pa 300 mladih ljudi od 1400 prebivalcev in...

Toda vseeno pustimo današnjo podobo tega prijaznega kraja za trenutek pri miru in se v mislih preselimo za tristo let nazaj.

• BURLAKI NA SAVI

Nekoč so sloviti in po vsem svetu znani burlaki z Volge vlačili težko otovorjene ladje proti njenemu toku. To so bili ruski muziki, sužnji in zločinci, ki so pod udarci bičev in napol goli

opravljali to težavno delo in med delom otožno peli čudovito pesem:

»Volga, Volga sinja reka...«
Njihovo suženjsko delo je upodobil na platno znameniti ruski
(Nadaljevanje na 5 str.)

Cestišče, ki vodi skozi Dolsko je dokaj neurejeno

VESEBINA

- Izračun stanarine str. 2
- Ob dnevu žena str. 3
- Pomisli — ugani str. 7
- Vse o športu str. 8

Pomagajmo vietnamskemu ljudstvu

Pravični boj, ki ga bije vietnamsko ljudstvo proti ameriškemu imperializmu, zbujajo zadnje čase vse večjo pozornost svetovne javnosti. Svobodoljubno ljudstvo vsega sveta se čuti dolžnega podpreti njihov pravičen boj tako v

moralnem kot tudi v materialnem pogledu. Med njimi so tudi jugoslovanski narodi, ki se med drugo svetovno vojno na svoji koži občutili grozote vojne in brutalnost okupatorja.

Istočasno pa smo pričali vse bolj intenzivnim protestom javnega mnenja vsega sveta proti zločinom ameriških marincev in njihovih plačancev, ki jih izvajajo nad nedolžnim civilnim prebivalstvom Južnega in Severnega Vietnama.

Prav zato je prišlo do sklepa, da se mora pomoč vietnamskemu ljudstvu v bodoče izvajati še bolj organizirano in množično.

V ta namen so bili formirani zvezni, republiški in tudi naš občinski koordinacijski odbor. V tem odboru so zastopane naslednje organizacije: mladina, Rdeči križ, Zveza borcev, telesna kultura, ZK, SZDL, ZKPO in predstavnik občinske skupščine. Za predsednika odbora je bil izvoljen Ivan Mahnič, predstavnik občinskega združenja ZB. Pomoč bo predvsem potrebna v krvni plazmi, zdravilih in denarju. Denarna sredstva pa lahko pošiljajo občani tudi na tekoči račun 505-746-4-75, republiški koordinacijski odbor za pomoč vietnamskemu ljudstvu.

Glavni nosilci te plemenite akcije naj bi bili od občine navzdol SZDL na terenu, sindikat v delovnih organizacijah in mladina ter ZKPO po šolah. V akciji bi moralo sodelovati čimveč občanov, da samo moralna podpora, pa če je še tako učinkovita, ne zadostuje.

Zato je prav, da tudi tokrat z dejanji dokažemo resnično privrženost vietnamskemu ljudstvu v njegovem težkem in pravičnem boju.

Ob predlogu družbenopolitične ureditve Ljubljane

ZA KATERO VARIANTO SE BOMO ODLOČILI? — NAJBOLJ SPREJEMLJIVA JE ČETRТА VARIANTA — KAJ BOMO PRIDOBILI S PREDLAGANO UREDITVIJO? — OBČINSKE SKUPŠČINE NAJ BIPO 4. VARIANTI RAZPOLAGALE TUDI S PRIMERNIMI MATERIALNIMI SREDSTVI

Na pobudo občinskega odbora SZDL Ljubljana Moste-Polje je bilo nedavno tega sklicano posvetovanje, katerega se je množično udeležil politični aktiv iz cele občine. Navzoča sta bila tudi Janez Zemljarič, predsednik mestnega odbora SZDL in podpredsednik mestnega sveta dr. Viktor Damjan. V živahni in zanimivi razpravi so bila načeta mnoga vprašanja o bodoči družbenopolitični ureditvi mesta Ljubljana. Iz razprave povzemamo nekatere pomembne ugotovitve.

Komisija pri mestnem odboru SZDL, ki je imela nalogo preučiti ta problem in pripraviti gradivo, je delala 8 mesecev. Zato so tudi padali očitki na njen rovaš, češ da je delala prepočasi. Če bi pa delala manj časa, bi ji verjetno očitali, da je opravila delo površno. Treba je bilo strokovno temeljito in znanstveno poglobljeno razčistiti raznotera področja. Pri delu so sodelovali tudi mnogi strokovnjaki. Naj mimogrede omenimo, da obsega samo študija občinske skupščine 439 stranj ni je pri njeni sestavi sodelovalo pet pravnikov polnih osem mesecev. Vse to dokazuje, da predlog o komunalni ureditvi mesta Ljubljana ni plod površnega dela, marveč da

Večkrat je slišati naslednje pripombe: Zakaj imata Zagreb ali Maribor lahko eno samo občino, zakaj imata recimo London ali New York enega samega župana? Takšne primerjave so zelo problematične, površne ali celo nesmiselne, kajti vsako mesto ima prav gotovo svoje specifične probleme in težave ter jih tudi rešuje na svoj specifičen način. Omenjena komisija je namreč preučevala tudi komunalno ureditev drugih mest v naši državi in zunaj nje. In prav zaradi tako poglobljenega študija meni, da je prišla do najbolj ustreznih rešitev.

Nam na primer ne ustreza to, kar je storil Zagreb, da preprosto odrežemo predele zunaj

Odkod nafta v Mostah?

Ko je nedavno tega PEPCA OSTREZ, ki stanuje v železniški čuvajnici na Poljski poti v Mostah, iz vodnjaka nastregla namesto vode nafto, je ta dogodek vzbudil v javnosti precejšnjo pozornost. Dnevno časopisje je o tem že obširno poročalo.

V zvezi s tem je prišlo do različnih ugibanj, od kod naenkrat nafta v Mostah? Širile so se različne govorice in domneve, vendar konkretnega odgovora na to vprašanje ni moči dati, ker vso stvar strokovnjaki še raziskujejo.

Ker obstaja sum, da je nafta pritokla iz cisterne, ki jo ima toplotna, smo se obrnili na inž. Krušca, ki zastopa toplotno v komisiji za raziskovanje te zadeve in dobili nekaj pojasnil:

»Raziskave so še v teku, rezultatov še nimamo. V toplotni imamo dve cisterne, in sicer 30- in 50-kubično. Ko je komisija pregledala cisterno, ki je napolnjena z gorilnim oljem, je ugotovila, da so spodnje strani le-te zaščitene z zaščitno ploščadjo. Če bi cisterna puščala, bi skozi kontrolne odprtine teklo gorilno olje na ploščad. Poleg tega smo potegnili ven čisti gramoz, ki ni bil prepojen z gorilnim oljem oziroma z nafto. Cisterne

so zgrajene po predpisih, projekti pregledani in odobreni s strani republiškega sekretariata za notranje zadeve. Res pa je, da pri nas na splošno še nimamo izdelanih tozadevnih predpisov. Komisija je nadalje ugotovila, da so jaški, v katere se zliva kurilno olje, pravilno obloženi s polivinilskimi oblogami. Pregledala je tudi cevovode, kanalizacijo in dva naša vodnjaka. V vodnjakih je naletela na kurilno olje enako kot pri Ostreževih.

Komisija mora ugotoviti, kdo vse so uporabniki skladiščnih naprav za kurilna olja na tem področju in da se z vrtnanjem terena na več mestih ugotovi obseg in izvor onesnaženja. K temu delu so pritegnjeni ustrezni strokovnjaki. Za sedaj lahko z gotovostjo trdimo le da zajetje mestnega vodovoda v Hrastjah ni ogroženo. Mimo tega pa uprava mestnega vodovoda, ne glede na ta primer, redno nadzira kakovost vode in je vsaka bojazen občanov glede tega neupravičena. Vsi vodnjaki na tem območju pa so nenehno pod strogim nadzorom mestne sanitarne inšpekcije. Nadaljnje raziskave pa se bodo po vsej verjetnosti še zavlekale, ker ne bo mogoče tako hitro ugotoviti, odkod izvor onesnaženja.

S seje političnega aktiva občine o komunalni ureditvi Ljubljane

je bilo vanj vložena mnogo dela in naporov.

Čeprav so v predlogu nakazane štiri variantne rešitve, se dosedanje razprave in stališča vse bolj nagibajo k četrti varianti kot najbolj ustrezni. Zavedati pa se moramo, da idealnih in trajnih rešitev ni, ker je proces razvoja in preobrazbe naše družbe tako nagel in dinamičen, da zahteva nenehne dopolnitve in spremembe. Vsaka od nakazanih variant ima dobre in slabe lastnosti, ena več, druga manj, in se moramo prav zato bojevati za najboljšo in najnaprednejšo — to pa je vsekakor četrta.

mesta, ker so občani teh predelov z mnogoterimi nitmi že dolga leta povezani z mestom.

In zakaj je potemtakem četrta varianta najbolj sprejemljiva?

Predvsem se moramo zavedati, da ima Ljubljana kot kulturno, politično in gospodarsko središče Slovenije celo vrsto važnih institucij (univerza, gledališče, opera itd.), ki jih moramo financirati iz skupnih sredstev, sicer so obsojene na propad. Poleg tega ima mesto veliko družbenih služb skupnega pomena. Mnoge od teh so že

(Nadaljevanje na 2. str.)

OBRAČUN STANARINE ZA POSAMEZNA LETA OD 1966 DO 1970 ZA STANOVANJA V ZASEBNI LASTNINI

V februarjski številki Naše skupnosti smo objavili navodila za obračun revalorizirane in polne stanarine. Objavljen obračun je veljaven za stanovanja v hišah, zgrajenih po letu 1960. Za stanovanja v hišah, zgrajenih pred letom 1960, naredimo obračun na osnovi akontacije, katero je stanovalec plačeval po avgustu leta 1965 in polne stanarine za leto 1970, in sicer tako, da se stanarina, določena z odločbo iz leta 1960, poveča za 110 % (akontacija) in se izračuna polna stanarina za leto 1970. Razlika med polno stanarino in akontacijo delimo s štiri. Stanarina za 1967. leto torej znaša: akontacija + ¼ razlike med akontacijo in polno stanarino.

Primer:

Za obračun polne stanarine (stanarine za leto 1970) vzamemo primer iz prejšnje številke Naše skupnosti:

Stanovanje s stanovanjsko površino 50 m² je ocenjeno s 100 točkami. Mestni svet je določil vrednost točke 10,50 N din. Vrednost stanovanja izračunamo takole:

št. točk	×	vrednost točke	=	Vred. m ² stan. pov.	×	skupna stan. pov.	=	vrednost stanov.
100	×	10,50	=	1050,00	×	50	=	52500,00

Vrednost stanovanja je torej 52500,00 N din, letna stanarina je po odloku mestnega sveta 3,5 % od vrednosti stanovanja:

$$52500,0 \text{ (vredn. stan.)} \times 3,5 \text{ (\% letne stanarine)} = 1837,5 \text{ N din}$$

$$100 \text{ (amort. stop.)} \times 12 \text{ (meseci)} = 1200$$

Stanarina za leto 1970 je torej 153,12 N din.

Za zgoraj navedeno stanovanje je stanovalec po odločbi iz leta 1960 plačal 50.000 N din, in sicer do avgusta 1965. Avgusta 1965 je stanarina povišana za 110 %:

$$50,00 \times 2,1 = 105,00 \text{ N dinarjev.}$$

Akontacija na novo stanarino je torej 105,00 N dinarjev.

Za hiše, zgrajene pred letom 1960 velja določilo ZIS o maksimalnem možnem povišanju stanarine (110 % na stanarino, določeno z odločbo iz leta 1960). Iz tega sledi, da stanovalec v hiši, zgrajeni pred 1960. letom plača do 31. 12. 1966 akontacijo (v našem primeru 105,00 N din), ne pa stanarine, določene z odločbo iz leta 1965.

Za posamezna leta od 1966 do 1970 plačuje stanovalec za stanovanje, navedeno v našem primeru:

stanarina za l. 1970	153,12 N din
akontacija	105,00 N din
razlika	48,12 N din : 4 = 12,03
v letu 1966 akontacija	105,00 N din
v letu 1967	105,00 + 12,03 = 117,03 N din
v letu 1968	117,03 + 12,03 = 129,06 N din
v letu 1969	129,06 + 12,03 = 141,09 N din
v letu 1970	141,09 + 12,03 = 153,12 N din

Upamo, da bodo dana navodila koristila lastnikom in najemnikom stanovanj v zasebni lastnini, ker lahko vsak stanovalec s pomočjo teh navodil izračuna pravilno stanarino za svoje stanovanje.

STANOVANJSKO PODJETJE MOSTE-POLJE

Ob predlogu

(Nadaljevanje s 1. str.)

ali še bodo združene. Nekatere (na primer služba za notranje zadeve, narodna obramba, inšpekcijske službe itn.) že uspešno delujejo. Nekatera področja, kot šolstvo, zdravstvo in kultura, pa so se do sedaj precej neskladno razvijala. Tako na primer stane učencev osnovne šole na šolah v občini Center letno okoli 200.000 S din, v eni od moščanskih šol okoli 120.000 S din (podatki niso povsem točni). Do tega je prišlo zato, ker je imela občina Center letno okoli dve milijardi S din dohodka od sodnih taks in še toliko od davka na promet. (V središču mesta so namreč vsa važnejša sodišča, velike trgovine in podobno). Zato naj bi v bodoče v predlagani četrti variantni ureditvi Ljubljane mestna družbeno politična skupnost zbirala taka in podobna sredstva, jih namensko usmerjala ter bolj skladno in smiselno razporejala tja, kjer so najbolj potrebna.

Naj omenimo tudi to, da Ljubljana do sedaj sploh ni imela enotnega koncepta gospodarskega razvoja, kar pa je za tako veliko mesto izredno pomembno. Predvsem pa naj velja načelo, da naj vse tisto, kar so ljubljanske občine do sedaj dale pozitivnega v svojem razvoju, ostane v bodoči ureditvi in se še naprej razvija. Obenem bi pa razvijali in utrjevali tisto, kar je skupnega pomena za Ljubljano. Le tako bi se eno kot drugo skladno dopolnjevalo.

Mogoče je našemu občanu trenutno videti vse to malce komplicirano. To v bistvu tudi

je. Toda teh reči je sedaj napisano toliko prav zato, da bi v bodoče bilo manj pisanja, manj zakonskih določil, predvsem pa da bi občana ne odtujili tudi v bodoče od javne uprave in institucij, ki se jih vsakodnevno poslužuje.

Kar zadeva KS, so razpravljali menili, da je le-te treba v bodoče še bolj utrjevati in jim dati tudi več materialnih sredstev. Skupina profesorjev in slušateljev visoke šole za politične vede v Ljubljani je pripravila obširno študijo o KS z vseh vidikov: družbenopolitičnega, gospodarskega in sociološkega. Študija obsega okoli 400 strani.

Poleg tega pa mora pri bodoči občini veljati načelo, da naj tisto, kar se v njej lahko ureja, v njej tudi ostane, tisto pa, kar se lahko in mora urejati v mestnem merilu, naj prevzame bodoča mestna družbenopolitična skupnost. V tem smislu tudi pripravljajo študijo o točni razmejitvi kompetenc med občino in mestno družbenopolitično skupnostjo. Gre za to, da se do podrobnosti preuči vsako delovno mesto v občini. To bo tudi kot dodatno gradivo objavljeno za javnost.

Razpravljalci so menili, da bi se morale tudi vse razprave v bodoče gibati v tej smeri in pomagati, da bodo sprejeta res najnaprednejša stališča.

Potemtakem moramo razumeti, da ne gre za reorganizacijo zaradi reorganizacije, marveč gre za novo kvaliteto, ki naj bi pomenila napredek in nov korak naprej v razvoju naše socialistične družbe.

S kolikšnimi sredstvi bodo razpolagale KS v letu 1967

SREDSTVA SO, SREDSTEV NI — VSE NE MORE PRITI NAENKRAT NA VRSTO — BODIMO STRPNI IN POZORNI DO SOSEDA — ČEMU DATI PREDNOST?

Pred kratkim je bilo na sedežu občinske skupščine Ljubljana Moste-Polje posvetovanje, ki so se ga udeležili vsi predsedniki in tajniki krajevnih skupnosti naše občine. Šlo je za razdelitev dela proračunskih sredstev na KS za letošnje leto. Ponavadi je že tako, da je kakor gre za denar, razprava vedno precej živahna. Seveda, malce težko je biti docela pravičen sodnik, kadar je sredstev malo, potrebe pa so velike. Vsak predstavnik KS gleda na probleme bolj ali manj z zornega kota svoje KS.

Najprej je inž. Korošec informiral prisotne o nekaterih spremembah in dopolnitvah odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. Zbrana sredstva ne bodo tolikšna, kakor je bilo prvotno zamišljeno. Sveti KS bodo morali izdelati načrte za uporabo teh sredstev, ki so lahko delno dolgoročni (za dobo 5 let) pa tudi kratkoročni in naj bi v njih prikazali prioritete potrebe komunalnega razvoja svojih KS. Načrti naj bi bili čimbolj realni in rezultati dogovorov z občani na zborih volivcev in na političnih aktivih.

O nekaterih skupnih problemih pa naj bi se predsedniki sosednjih KS pogovorili skupaj, ker imajo prav gotovo mejaši tu več tam manj skupnih problemov. Če se KS zapira samo vase, nujno pride tudi do nezdravih odnosov in do nestrpnosti, kar pa ima lahko tudi take ali drugačne politične posledice. Vsi vemo, da je sredstev malo; prav zato je pred sveti KS velika odgovornost kako ta sredstva najbolj smotrno uporabiti.

Predvsem je treba misliti na pločnike, zelence, javno razsvetljava, otroško varstvo in podobno.

Pri delitvi letošnjih delnih proračunskih sredstev na KS so prevladovali isti kriteriji kot lani, ker so sestavljalci predloga menili, da so ti kriteriji v osnovi pravilni in lani nanje ni bilo bistvenih pripomb. Ko je bil govor o delitvi sredstev za življenjsko nujne potrebe, so navzoči predstavniki večine KS menili, da bi morala biti v takih primerih večja udeležba proračuna, ker gre predvsem za sredstva, ki so namenjena za gradnjo vodovodnih naprav. Mestni vodovod nima denarja, sedanje vodovodno omrežje v večini KS pa je že zastarelo ali pa preobremenjeno. Povsod se namreč dogaja, da gradimo nove stanovanjske soseske brez ustreznih komunalnih naprav.

1,5 milijona S dinarjev je ostalo v rezervi za morebitne intervencije tam, kjer bo najnujnejše. Preostalih 12 milijonov S dinarjev pa bo razdeljeno v drugem polletju, ko bo

do KS (do avgusta) poslale občinski skupščini pregled zbranih sredstev iz samoprispevka. Tista KS, v kateri bo tega prispevka zbranega več, lahko računata tudi na večjo udeležbo s strani občinske skupščine. Takšen način stimulacije je že do sedaj dal dobre rezultate. Zato je upati, da bodo letos uvedle samoprispevek tudi KS na mestnem območju naše občine.

Predsednik KS Šmartno ob Savi je povedal, da se oni že 15 let pehajo s problemom gradnje prosvetnega doma. Štiri milijone S dinarjev so zbrali sami, izdelani so bili že štirje načrti, ki so stali blizu milijon S dinarjev, toda doma še sedaj nimajo.

Razprava o vzdrževanju cest krajevnega pomena je bila dokaj burna in živahna. Vsak je imel kako pripombo na osnutek predloga. Ker je predlog pomanjkljiv, so sklenili, da se bodo predstavniki zainteresiranih KS ponovno sestali in skupaj odpravili te pomanjkljivosti.

NAMENSKA DOTACIJA ZA POKOPALIŠČA

Krajevne skupnosti	Znesek v S din
Dolsko	130.000
Klopce	40.000
Besnica	200.000
Lipoglav	45.000
Skupaj:	415.000

RAZDELILNIK DELA PRORAČUNSKIH SREDSTEV ZA KRAJEVNE SKUPNOSTI V LETU 1967 (v S din)

Krajevna skupnost	Štev. voliv.	Dotac. po štev. volivcev	Za življ. nujne potrebe	Manj razvitim območ.	Za civil. zaščito	Družbena dejavnost in prostori				Skup.
						kul-tura	teles. kult.	zadr. d. in drugi prostori		
Moste	4.327	2.687.067	—	—	64.905	150.000	150.000	100.000	400.000	400.000
Zelena jama	3.735	2.319.435	—	—	56.025	—	150.000	300.000	450.000	450.000
Jarše	1.197	743.335	—	—	17.955	—	—	100.000	100.000	100.000
Šmartno	497	308.837	—	—	—	150.000	—	100.000	250.000	250.000
Zadobrova	1.431	880.051	500.000	—	—	—	150.000	300.000	450.000	450.000
Zalog	1.364	847.044	—	—	—	150.000	150.000	300.000	600.000	600.000
Dolsko	633	417.093	500.000	400.000	—	150.000	150.000	300.000	600.000	600.000
Klopce	182	113.022	500.000	400.000	—	—	—	100.000	100.000	100.000
Besnica	779	493.759	500.000	600.000	—	150.000	—	100.000	250.000	250.000
Lipoglav	223	128.483	500.000	400.000	—	—	—	100.000	100.000	100.000
Zadvor	1.926	1.196.046	—	400.000	—	150.000	150.000	300.000	600.000	600.000
Vevče	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zg. Kašelj	1.907	1.004.247	500.000	—	—	—	150.000	100.000	250.000	250.000
Polje	2.141	1.329.561	—	—	—	—	—	100.000	100.000	100.000
Bizovik	546	342.666	500.000	—	—	—	—	100.000	100.000	100.000
Kodeljevo	3.489	2.165.665	—	—	52.335	—	150.000	100.000	250.000	250.000
Hruš.-Fužine	619	384.399	—	—	—	150.000	—	300.000	450.000	450.000
Štep. vas	757	470.097	—	—	—	—	—	100.000	100.000	100.000
Skupaj:	25.753	15.830.813	3.500.000	2.200.000	191.220	1.050.000	1.200.000	2.900.000	5.150.000	5.150.000

Bo voda Ljubljanice res bolj čista?

Moščani se zadnje čase radi ustavljajo ob novem gradbišču na levem bregu Ljubljanice tik

Po cevovodu se bo stekala v zbiralnik onesnažena voda iz Ljubljanice

tovarne Teol ter sprašujejo delavce podjetja Kanalizacija, kaj kopljejo.

Danes je že nekako v modi, da vedno nekaj kopljemo in prekopavamo. Včasih se zgodi, da skopljemo jarek in potem z deli iz neznanega vzroka naenkrat prekinemo. Tako se je recimo zgodilo pri polaganju vodovodnega omrežja na Proletarski cesti. Nihče ne ve, kje se je zataknilo, vemo le, da je cesta razkopana (in ponoči neosvetljena). O tem je dnevno časopisje že poročalo in opozarjalo!

Povprašali smo Dušana Pirca, vodjo gradbišča podjetja Kanalizacija, ki izvaja dela na levem bregu Ljubljanice in dobili naslednje pojasnilo:

»Gre za temeljni zbiralnik tipa A-O, ki bo odvajal vso odpadno vodo in industrijsko odplako iz Ljubljanice v novo čistilno napravo, zgrajeno po projektni rešitvi na Fužinah. Odvisno pa bo seveda od denarja, kdaj bo ta čistilna na-

prava zgrajena. Za zbiralnik je investitor naše podjetje Kanalizacija. Cevovod bomo položili od železniškega mostu pri Pletenini do nove stanovanjske soseske, ki je v gradnji pri gostilni Triglav, s tem da bo ostal nesklenjen odsek od tržnice do železniškega mostu. Z deli smo pričeli v januarju, z vso intenzivnostjo pa bomo delali lahko šele v aprilu, ko bo topleje. Težave bodo nastale, ko se bo v višjih legah začel topiti sneg in bo Ljubljana narasla tudi zaradi spomladanskega deževja. Obstaja namreč nevarnost, da nam prične takrat vdirati voda v jarke. Težav glede materiala nimamo, ker tipske cevi premera 210 cm in teže 3,5 tone proizvaja podjetje samo.«

Tov. Pirc nam je na koncu razgovora še zaupal, da bo po končanih delih vzdolž levega brega Ljubljanice zgrajena sprehajalna steza z živo mejo, kar bo bistveno spremenilo podobo tega predela Ljubljane.

ROKOVNIK POSAMEZNIH FAZ VOLILNEGA PROCESA

Na podlagi pravilnika organizacij in vodstev Socialistične zveze o postopku v pripravah na volitve morajo biti opravljene posamezne faze volilnega procesa v naslednjem času:

1. Faza zbiranja predlogov, tj. evidentiranja odborniških in poslanskih kandidatov naj bo zaključeno najkasneje do 20. 2. 1967. To velja predvsem za evidentiranje možnih kandidatov za zvezne in republiške poslance.

2. Med 20. 2. in 5. 3. bo faza usklajevanja in utemeljevanja zbranih predlogov. V tem času bosta ObO SZDL in volilna komisija sklicala splošni zbor oz. razširjeni plenum, na katerem bomo razpravljali o zbranih predlogih, izbirali, se dogovarjali in utemeljene predloge ter sprejeta stališča objavili. V tej fazi naj bi kandidatov ne zamenjevali, lahko pa se upoštevajo dodatni predlogi. Isto velja za KO SZDL, ki naj se dogovarja v okviru KS o občinskih odbornikih.

3. Od 15. 3. do 24. 3. organizirajo vodstva SZDL kandidacijske zbornice, na katerih morajo sodelovati tudi predstavniki drugih družbenopolitičnih organizacij (ZK, sindikat, mladina), predlagatelji in sami kandidati. Na zborih seznanijo organizacije SZDL volivci s potekom predvolilnih kadrovskih priprav ter s stališči, ki so se do tedaj izoblikovala. Predlagani kandidati tu povedo svoja stališča in možne akcije pri izpolnjevanju bodočih nalog ter se tako neposredno predstavljajo volivcem.

4. 9. 4. volijo občinske skupščine zvezne in republiške poslance.

5. 23. 4. so neposredne volitve v zvezni zbor in republiški zbor zvezne in republiške skupščine.

V skladu s tem rokovnikom naj pripravijo programe tudi krajevne organizacije in določijo konkretne roke za razgovore in kandidacijske zbornice ter takoj prično z vsebinskimi in organizacijskimi pripravami.

V rokovniku niso obravnavane vsebinske priprave za volitve. To je stvar poprejšnjih pogovorov. Volilna komisija pa naj na podlagi razprav sestavi konkretniji program.

Volilna komisija ObO SZDL

Ob dnevu žena

DAN ŽENA — 8. marec ima že vrsto let pomembno mesto v revolucionarnem gibanju v svetu. Boj za osamosvojitve žensk je že dolgo časa del boja za osvoboditev človeka. Svojo polno vsebino je dobil v boju za nove družbene in človeške odnose. Brez sodelovanja žensk na vseh področjih družbenega življenja ni moči govoriti o ureničenju socialističnih družbenih in osebnih odnosov. Od tega sodelovanja ni odvisna le skrb za človeka, temveč tudi oblikovanje socialističnega humanizma.

Značilnost ženske, da se bliža stvarem čustveno, s srcem, da vnaša v medčloveške odnose plemenitost matere, nosilke novega življenja, dopolnjuje prizadevanja za gradnjo socialistične družbe. Gre za to, da se družba oblikuje z razvijanjem in plemenitjem vzajemnih prizadevanj in lastnosti moških in žensk, ne da bi pri tem podrejala ene drugim. Tako dopolnjevanje le bogati življenje družbe in posameznika. Ta velika prizadetost ženske za medsebojne odnose je bila odločilna tudi v mnogih velikih trenutkih našega naroda.

Problem ženske tesno povezuje s problemom otroka — čeprav ni to le žensko, ampak tudi družbeno vprašanje. Tudi njena odgovornost matere manjša od odgovornosti očeta. Ker pa je prav ženski lastno intenzivno obravnavanje in reševanje odnosov med ljudmi, reševanje etičnih, kulturnih in humanih vprašanj, tako tesno povezuje problem otroka s problemom žene. Vendar pri »ženskem« vprašanju ne gre samo za gospodarsko samostojnost, za politično in pravno enakopravnost. Gre za več. Ženska upravičeno terja sistematično in izdatno skrb za pomoč družini, pomoč materi. Ni namen teh prizadevanj, da se ženska osvoboditi skrbi za otroka. Problem je, kako ženski omogočiti, da bo srečna mati, da bo otrok deležen vse potrebne nege in individualne skrbi, ne da bi se morala zaradi materinstva odreči poklicu.

Reševanje konflikta med zaposlenostjo žene in njenim materinstvom ni moči reševati v okviru posamezne družine. Usklajevanje družinskih odnosov z odnosi v gospodarstvu in družbi zahteva ustanavljanje zavodov, ki rešujejo potrebe družin delovnih ljudi.

Kar je za delovno organizacijo lahko »samo nerentabilno

breme«, postane ob celotnem vrednotenju rentabilno, ko delovna organizacija ugotovi, da s tem rešuje življenjska vprašanja delavcev, njihovih družin, mladega rodu, pa s tem rešuje tudi svojo produktivnost in bodočnost.

Sistem samoupravljanja v komunih, krajevni skupnosti, delovni organizaciji omogoča, da moški skupno z ženskami odločajo in vplivajo na reševanje vseh družbenih in s tem svojih življenjskih vprašanj.

V preteklem letu smo v naši občini močno razširili varstvo za predšolske otroke, za šolarje pa ga celo podvojili. Trenutno smo lahko prav zadovoljni ob dejstvu, da je v naši občini 16,3 % otrok od 1. do 15. leta starosti v organiziranem varstvu, oziroma točneje 16,8 odstotkov predšolskih otrok in 15,9 % šolarjev.

Vendar terja visok odstotek zaposlenih mater — čez 70 odstotkov — stabilnejši način zbiranja sredstev za razvoj in funkcioniranje otroškega varstva.

Otroško varstvo, predšolska in šolska vzgoja otrok in njihov zdravstveno varstvo, vse to postaja sestavni del družbeno gospodarske politike delovne organizacije, komune, krajevne skupnosti, skratka družbe kot celote, postaja sestavni del samoupravljanja. Na sedanji stopnji razvoja materialnih sil ni več mogoče napredovati, če vzporedno ne rešujemo teh problemov.

Počitniška skupnost v letošnji sezoni

Čeprav nas od začetka letošnje počitniške sezone loči še precej časa, je treba že sedaj misliti in se pravočasno pripraviti nanjo. V zvezi s tem smo postavili nekaj vprašanj sekretarju počitniške skupnosti naše občine tov. Radu Agiču.

VPRAŠANJE:

Kako se pripravljate na letošnjo sezono in kakšne novosti predvidevate?

ODGOVOR:

Priprave za poletno sezono so v polnem teku. Letošnja novost je v tem, da imamo v Crikvenici svoj dom in v njem sodobno opremljeno kuhinjo, jedilnico in sanitarije. Dom ima zelo lepo lego in je prav blizu kopališča.

VPRAŠANJE:

Kakšne bodo letos cene penzionov?

ODGOVOR:

Cene penzionov v naših domovih za letošnjo sezono so naslednje: pred sezono in po njej za osebe nad 10 let starosti 22,00 N din, za otroke do 10 let starosti z lastnim ležiščem je 25 % popusta, brez njega pa 50 %. Za člane delovnih kolektivov, ki so prispevali denar za odkup počitniških domov, je poseben popust, ki ga daje počitniška skupnost od 10 do 15 % od zgoraj navedene cene.

VPRAŠANJE:

Ali menite, da so občani zadovoljni z uslugami v naših

počitniških domovih? Ste morda v pretekli sezoni imeli kaj pripomb v tej smeri?

ODGOVOR:

Menim, da so gostje zadovoljni z uslugami, ki so jih deležni v domovih. V pretekli sezoni nismo imeli bistvenih pripomb. Zaželeno pa je, da gostje med bivanjem v domu vpišejo v knjigo vtisov vse pripombe, za katere menijo, da so umestne. To bo vsekakor v obojestransko korist.

VPRAŠANJE:

Kdo vse lahko letuje v počitniških domovih naše občine in kdo vse ima popust?

ODGOVOR:

V naših domovih lahko letuje vsak občan SFRJ, prednost pa imajo člani delovnih kolektivov iz naše občine, seveda če se pravočasno prijavijo.

VPRAŠANJE:

Kako vzdržujete domove zunaj sezone oziroma čez zimo?

ODGOVOR:

Vsak počitniški dom ima svojega oskrbnika, ki je pogodbeno vezan in skrbi zanj. Finančnih težav do sedaj nismo imeli.

VPRAŠANJE:

Imate morda kako pripombo na obnašanje gostov v domovih?

ODGOVOR:

Obnašanje nekaterih gostov včasih res ni najboljšo. Taki menijo, češ dom je naš in delamo lahko v njem, kar hočemo. Včasih se je zgodilo, da so posamezniki odnašali iz doma na plažo odeje, podzglavnike, rjuhe in podobno. No, to so bili včasih izjemni posamezniki... Zadnja leta gre vse na bolje in upajmo, da bomo konec tega leta lahko vsi zadovoljni.

Rado Agič

Nedavno tega sem bil navzoč na sestanku naše osnovne organizacije ZK. Pod prvo točko dnevnega reda smo razpravljali o metodi političnega delovanja komunistov. Vsekakor zanimiva tema! Živahnost in vnema, s katerima so posamezni razpravljavci načenojali ta problem, sta dajali slutiti, da je zadnje čase tudi v osnovni organizaciji začel pihati nov veter, da se je začel led tajati, skratka nekaj se je začelo premikati z mrtve točke. Do sedaj smo bili na sestankih bolj ali manj priče neme tišine in molka. Nasprotno temu je bil ta sestanek zelo živahen, sestanek, kakršnih si še želimo. Pozitivno je bilo predvsem to, da so se različna mnenja in stališča o posameznih problemih začela kresati. Je pa še precej nejasnosti glede vloge in naloge komunistov danes in v bodoče. To pa je povsem razumljivo, kajti ni se lahko znajti v novih okoliščinah, ki terjajo od slehernega komuniste nove kvalitete. Dolga leta smo bolj ali manj izvajali direktive forumov, zelo malo pa smo sami kreirali stališča v osnovni organizaciji, na podlagi katerih bi potem politično delovali zunaj organizacije.

Tudi v bodoče ne bo šlo vse gladko. Treba se bo odkrito spoprijemati s preživelo miselnostjo. Načelo, da se dejavnost komunistov mora razvijati zunaj organizacije na vseh toriških družbenega dogajanja, mora postati imperativ časa. Nekdo je na sestanku dejal, da so osnovne organizacije doslej dobivale preveč direktiv, sedaj pa naenkrat nič. Toda v tem ne bi smelo biti nesporazuma. Nekatero direktive bodo tudi v bodoče prihajale od partijskih forumov, toda osnovno gibalno

dejavnosti bodo tiste direktive in sklepi, ki jih bo sprejemala organizacija sama. Treba bo posamezne probleme reševati postopoma, brez zaletavosti in vztrajno, ne pa lotevati se vsega pomalem in ničesar ne rešiti do kraja. Do posameznih problemov bodo komunisti zavzemali stališča in najboljše, najnaprednejša stališča, za katera se bo verjetno odločila večina, bodo sprejeta kot sklep osnovne organizacije. Pri izvajanju sklepov zunaj organizacije pa se šele pričena prava dejavnost komunistov in tu bo potreben dober nadzor in pregled, kako sklepe izvajajo posamezniki ali skupine komunistov.

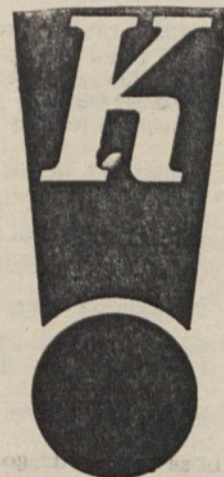
Vzemimo za primer delo z mladino. To je v sedanjem obdobju ena poveljnih nalog članov in organizacije zveze komunistov. Osnovna organizacija lahko tukaj marsikaj stori. Denimo, eno ali več skupin članov (ali posameznike v skupini) zadolži za pridobivanje novih mladih članov v ZK. Te skupine oziroma posamezniki bi na nekem območju nekaj časa te probleme spremljali, se pogovarjali z mladimi in predlagali osnovni organizaciji konkretne rešitve glede njihovega sprejema.

Naj mimogrede omenim, da na tem sestanku osnovne organizacije od okoli 100 navzočih članov ni bilo niti enega mladega člana ZK do 25. leta starosti, oziroma takega sploh ni včlanjenega v tej organizaciji.

Prav zato je potrebno pri vzgojnem delu z mladino angažirati čimveč komunistov. Tu je konkretno, ustvarjalno, idejno, organizacijsko, kadrovsko in kakršnokoli hočete delo komunistov med mladimi. Zakaj še potemtakem iščemo vsebino dela komunistov pre-

več abstraktno in se še vedno vrtimo v začaranem krogu, iz katerega mnogokrat ne vidimo izhoda? Kaj je za starejšega komuniste bolj plemenitega in bolj častnega kot idejno vzgajati, pritegovati v svojo sredo mlade ljudi, ki nas bodo nekoč zamenjali. Spomnimo se samo, s kakšno vneto in požrtvovalnostjo so to delali naši komunisti pred vojno, med njo in po vojni. Zakaj se ne bi posluževali teh dragocenih izkušenj! Večinoma smo to tudi sami delali, le da smo zadnja leta to nekako popustili.

Načel sem le eno od torišč dejavnosti komunistov. Razpravljavci na sestanku so menili, da česte organizacijske spremembe v ZK včasih vsebinski dela bolj škodujejo kot koristijo. Dobro so le tedaj, kadar izboljšajo vsebino dela, ki je važnejša kot organizacijske oblike. Zavedati se namreč moramo, da idealnih in trajnih organizacijskih rešitev ni. Lahko se nam zgodi, da smo izvedli reorganizacijo, a da s tem nismo ničesar dosegli in smo še naprej neaktivni.

Učni uspehi na šolah ob I. polletju

Osnovna šola	Štev. Brez nezadost.			Z nezadostno				Neocenj.		
	učen.	štev.	%	1	2	3-več	skup.	%	štev.	%
KETTE-MURN	874	697	79,75	71	55	48	174	19,91	3	0,34
Hrušica	120	102	85,—	12	3	3	18	15,—	—	—
VIDA PREGARC	921	692	75,1	84	59	84	227	24,7	2	0,2
J. MOŠKRIČ,										
JARŠE	696	526	75,57	60	57	47	164	23,57	6	0,86
SOSTRO	436	337	77,3	49	23	24	96	22,—	3	0,7
POLJE	1181	939	79,5	109	67	63	239	20,2	3	0,3
Besnica	22	20	90,9	1	1	—	2	9,1	—	—
Janče	45	33	73,33	6	4	1	11	24,44	1	2,2
Javor	22	19	86,4	2	1	—	3	13,6	—	—
Dolsko	74	66	89,2	6	2	—	8	10,8	—	—
Križevska vas	54	50	92,6	3	1	—	4	7,4	—	—
Lipoglav	33	26	78,8	2	3	2	7	21,2	—	—
Prežganje	38	31	81,6	3	3	—	6	15,8	1	3,6
Senožeti	21	20	95,2	—	1	—	1	4,8	—	—
Zadobrova	112	92	82,14	14	6	—	20	17,86	—	—
Zalog	155	148	95,48	6	1	—	7	4,52	—	—
Skupno osn. šol	4804	3798	79,06	428	287	272	987	20,55	19	0,39
Gimnazija Moste	523	319	60,99	76	52	69	197	37,67	7	1,34

Na osnovnih šolah je 165 oddelkov, na gimnaziji 16. Lani je bilo na naših osnovnih šolah ob I. polletju brez nezadostne 76,57%, na gimnaziji pa 52,43% in se je torej na osn. šolah učni uspeh izboljšal za 2,60%, na gimnaziji pa za 3,56%, seveda v povprečju.

V višjih razredih je seveda uspeh nižji kot v nižjih pa zato ne smemo med seboj primerjati uspehov popolnih in nepopolnih šol. V povprečnem učnem uspehu so naše osnovne šole takoj za osnovnimi šolami obč. Center (79,48%); vse druge so slabše, povprečje osn. šol 10 občin, ki spadajo pod zavod za prosvetno pedagoško službo Ljubljana I., pa znaša 76,93. Velikih razlik sicer ni, so pa razlike med posameznimi razredi in oddelki. Na šoli V. Pregarc je povprečni učni uspeh 7. in 8. razredov 53,5%, na šoli J. Moškrič v Jaršah v 7. razr. 53%, v 8. razr. 54%. Ker je več oddelkov teh razredov, je najslabši seveda še nižji.

Gimnazije, ki spadajo v to področje, imajo povprečje 64,64 odstotkov, slabša po uspehu je gimnazija Poljane (57,43%), kjer je v II. c samo 34,5% dijakov brez nezadostne, v Mostah pa je najslabši II. c (44,4 odstotke). Boljši učni uspeh na osnovnih šolah je verjetno tudi zaradi novega učnega načrta, ki je ugodno vplival na

pedagoško delo v organizacijskem in vsebinskem pogledu. Kriterij ocenjevanja sicer še ni izenačen, približujejo pa se mu z enotnejšimi in objektivnejšimi metodami ocenjevanja na nižji in višji stopnji.

Po nekaterih šolah je v višjih razredih še nad 30% slabih uspehov. Na to vpliva deloma tudi 39. člen zakona o osnovni šoli, po katerem napredujejo v višji razred tudi učenci z nezadostno oceno, če niso imeli nezadostne ocene v istem predmetu že prejšnje leto. Prav malo takih je namreč kljub dodatni pomoči popravilo slabo oceno. Ponekod — posebno v mestnih šolah — slabo vplivajo tudi neurejene družinske razmere, saj bi mnogi učencev potrebovalo šolsko varstvo (celodnevno bivanje). K slabšemu uspehu prispevajo alkoholizem in družini, sprti starši, slabe stanovanjske razmere, vzgojna zanemarjenost, bolezen v družini, otroci sezonskih delavcev, ki se počasi aklimatizirajo. Starši najbolj problematičnih otrok navadno slabo sodelujejo s šolo.

Seveda so tudi subjektivni vzroki. Če je npr. lani v 4. razredu na neki šoli izdelalo 91% učencev in sta bila med temi samo dva z eno nezadostno, ki sta tudi napredovala, pa je letos pri istih učencih v 5. razredu učni uspeh samo 67%, moramo iskati vzrok ne samo pri

učencih. Učiteljski zbori bodo take primere gotovo analizirali in ukrepali.

Učiteljski zbori so pričeli uvajati sodobnejše metode in oblike dela: kabinetni pouk, laboratorijsko delo, skupinski pouk, delo z učnimi listki. Vse to ustvarja boljše pogoje za intenzivnejše učno vzgojno delo v smeri individualizacije pouka. Tu prvači šola Kette-Murn, ki ima za to tudi prostorske možnosti, medtem ko se od tega npr. šola Sostro lahko poslužuje le dela z učnimi listki in deloma skupinskega pouka, kar oboje tudi uvaja.

Občinska skupščina teži za ustvarjanjem ugodnejših materialnih pogojev za delo z ugodnimi šolskimi okolišmi, z opremljanjem šol in uvajanjem posebnih šolskih služb (psihologov, socialnih delavcev), poskrbela je za vožnjo v centralno šolo — šola Polje ima namreč 396 učencev v višjih raz-

redih iz podružničnih šol; s tem v zvezi pa ima tudi težave pri sestavljanju urnikov, izmen, dopolnilnih dejavnosti, pri uvajanju neobveznih predmetov itd.

Podaljšano bivanje (celodnevno bivanje, šolsko varstvo), ki je ponekod uvedeno, je samo nadomestilo za pogoje, ki bi jih morali otroci imeti doma. V to je vključenih v naši občini le 10,8% otrok in od lani se je število podvojilo. To je napredek, ki sicer tudi precej stane, a ga bodo ravnatelji in vzgojitelji opravičili z upoštevanjem navodil strokovne pedagoške službe za te oddelke, da bodo dosegli še boljši uspeh.

Najtežji je na splošno (razen v Sostrem 8,2%) še vedno tuji jezik, kjer je 15,3% nezadostnih, sledi matematika (13,5%, v Sostrem 15%) in slovenski jezik z 9,6% nezadostnimi.

Vprašanje, kam z učenci, ki bodo letos uspešno dovršili 8. razred, je nova skrb staršev in otrok, morala pa bi biti tudi skrb podjetij in vse naše družbe. V naši občini jih je letos 545, v zadnjem razredu gimnazije pa 107. Kdor uspešno ne dovrši 8. razreda in še ni star 17 let, lahko še obiskuje osnovno šolo, da si pridobi potrebno osnovnošolsko izobrazbo, brez katere je vedno težje. Če učenec še ni star 15 let in nima 8. razreda, pa je dolžan obiskovati redno šolo tudi deveto leto, čeprav je že 8 let hodil vanjo. No, saj to je prav, ker še za tiste ni dovolj učnih mest, ki so bili v šoli uspešni. Pravijo pa, da gremo za tem, da pridejo sposobni na ustrezna delovna in vodilna mesta. To bi bila tudi stimulacija za boljše učenje. Seveda praksa ne bi smela biti drugačna!

OB KULTURNEM PRAZNIKU

V našem odredu smo letošnji slovenski kulturni praznik proslavili prav po svoje. Skoraj vsi učenci radi nastopamo, zato je vsak imel možnosti, da se pokaže. Ker se šola imenuje po velikih pesnikih Ketteju in Murnu, smo vedeli, da se moramo še skrbneje pripraviti.

Prvi del proslave je bil po zvočniku skupen. Tov. ravnatelj nam je spregovoril o slovenski kulturi, nadaljevala pa sta pionirski in mladinski zbor ter zapela nekaj izbranih pesmi. Med njimi je bila najlepša Prešernova Zdravljica. Morda se nam je zdela taka, ker jo najbolj poznamo.

S proslavami smo nadaljevali po učilnicah, in čim pridnejši pa iznajdljivejši so bili učenci, tem lepše so se pripravili. Mnogim pionirjem iz nižjih ali višjih razredov ni bilo prehodu naučiti se na pamet Uvod h Krstu pri Savici, Od železne ceste, Povodni mož, O Vrba, Soldaška in druge. V višjih razredih so učenci sami sestavili referate o Prešernu in z izbranim besedilom povezali točke. Nastopajoči niso deklamirali samo Prešernovih pesmi, pač pa so se zvrstila tudi dela drugih slovenskih ustvarjalcev. Ponekod so pripravili celo prizore.

Razhajali smo se s sijočimi obrazi, saj je bilo nekaterim prvič dano, da so se izkazali na proslavi z deklamacijo.

Pionirski odbor
odreda Maksa Perca

Naloge IO PZ občine Ljubljana Moste-Polje

Na zadnji letni skupščini počitniške zveze, na področju naše občine, VI. zapovrstjo, so si člani PZ zadali precej obširen program dela na področju mladinskega turizma v naši občini. Program organizacije PZ je prilagojen vsem interesom naše mladine bodisi v delovnih organizacijah, na mestnem področju, v šolah ali na vasi, skratka vsepovsod, kjer so člani in so ustanovljene osnovne enote (družine) organizacije PZ.

Program dela IO je razdeljen na posamezna področja:

- okrepiti in utrditi organizacije PZ;
- razširiti organizacijo PZ na področju zunaj središča naše občine;
- sodelovanje z vsemi sorodnimi organizacijami na področju občine za uresničitev istih ciljev;
- zagotoviti mladini tedensko in dnevno rekreacijo, kar je tudi osnovna naloga in dejavnost organizacije PZ.

Ena osnovnih nalog organizacije je tudi ta, da sodeluje z vsemi zainteresiranimi organizacijami, predvsem tistimi, ki imajo programe sorodne dejavnosti počitniške zveze; tu mislim predvsem na zvezo tabornikov Črni mrav in na turistično društvo občine, ki je bilo ustanovljeno lani.

S temi organizacijami bomo skušali skupno zadovoljiti interese in potrebe naše mladine na področju občine za to vrsto dejavnosti.

Skupno bomo organizirali seminarje, predavanja, izlete, pohode, potovanja, letovanja in zimovanja za mladino na našem občinskem območju. Tako bomo skušali pokazati mladim lepote naše socialistične domovine, predvsem Slovenije, turistične kraje in zanimivosti naše občine. Tu mislimo predvsem na kraje, znane iz NOV (Janče, Pečar, Prežganje, Urh) in druge, kjer so kulturnozgodovinski spomeniki in druge zanimivosti. V vse te kraje bomo usmerjali naše mlade člane PZ in drugo mladino, da se

spozna z njimi in vidi, da je v naši občini tudi več lepih krajev in zgodovinsko pomembnih spomenikov iz preteklosti; teh imamo v naši občini kar okrog 100.

Naloga organizacije je, da vse te kraje in spomenike prikaže naši mladini in jo tako še bolj seznanji s preteklostjo NOV.

Pri vsem tem se pa ne smemo omejiti samo na našo občino, saj je naloga organizacije, da vsak mladi človek spozna čimveč turističnih, zgodovinskih in drugih zanimivosti naše domovine. Saj nam že samo geslo organizacije »SPOZNAVAJ DOMOVINO IN SE BOLJ JO BOŠ VZLJUBIL« narekuje potovati iz kraja v kraj, se spoznavati med seboj, spoznavati kraje in navade ljudi in s tem krepiti bratstvo in enotnost vse jugoslovanske mladine. Vsak mladi človek v današnjem času si želi, da čimprej spozna narode svoje domovine.

Vsa ta potovanja pa bodo onemogočena mlademu človeku z novimi predpisi, ki bodo začeli veljati 1. 4. 1967 in bodo z njimi ukinjeni vsi popusti in regresii za kolektivna potovanja na vseh prevoznih sredstvih. S tem bo mladim onemogočeno potovati iz kraja v kraj, spoznavati domovino in njene lepote, še nepoznane precejšnjemu številu naše mladine. Tako bo samo na področju Slovenije onemogočeno potovanje okoli 19.000 članom PZ; koliko je pa prizadete še druge mladine?

S tem ukrepom bo praktično onemogočeno delovanje or-

ganizacije PZ v takem obsegu, kot je to bilo do sedaj; pa ne samo organizaciji PZ, temveč vseh organizacij, ki se bavijo s to vrsto dejavnosti mladine.

Glavno težišče dela organizacije — potovanja — bi se morala povsem omejiti in ne bi več predstavljala tistega, kar smo že poprej omenjali: spoznavanje krajev iz NOV in letop naše domovine. Tako tudi ne bi bilo več mladinskega rekreacijskega turizma, temveč turizem na materialni osnovi, ki se bo moral po vsej verjetnosti preusmeriti v to vrsto dejavnosti. Pri tem je pa veliko vprašanje, kakšne bomo v letošnjem letu in naprej lahko beležili uspehe naše mladine s tega področja aktivnosti. Kakor smo že poprej poudarili, se bo morala organizacija preusmeriti v komercialni turizem ali pa stagnirati in prepustiti članstvo, mladino drugim raznovrstnim zabavam. Ali bo res ostal v veljavi ta predpis?

NOVE KNJIGE V LK MOSTE januar — februar 1967

Germanin Bazin: Barok in rokoko; Viktor Bubanj: Treča dimenzija rata; James Fenimore Cooper: Lovca na jelene; Igo Gruden: Pesnikovo srce; Georg Wilhelm Friedrich Hegl: Filozofija povijesti, Iskanje izgubljenega človeka; Rudi Kladnik: Fizika, 2. del; Janko Kotnik: Slovensko-ruski slovar; Julius Kugy: Delo, glasba in gore; Anton Tomaž Linhart: Ta vesel dan ali Matiček se ženi; Norman Mailer: Ameriški sen; Marjan Mušič: Veliki arhitekti, 2. del; Narava; Božidar Nikolić: Biohemijska, Pesniki Bagdale; Teofilo Popović in Aleksander Nikolić: Rad i radni odnosi; France Tomšič: Slovensko-nemški slovar; Thomas Trent: Pohodi v neznanost; Božo Vodušek: Izbrane pesmi; Edgar Wallace: Maščevalec, Zbirka presuda i objašnjenja o sredstvima, dohotku i raspodjeli privrednih organizacija, ustanova i organa uprave; Oton Zupančič: Črep na tleh je lanček.

Komisija za gledališko dejavnost pri občinskem svetu zveze kulturnoprosvetnih organizacij organizira

III. SREČANJE AMATERSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN OBČINE LJUBLJANA MOSTE-POLJE

Njen osnovni namen je, da amaterski gledališki delavci izmenjajo izkušnje med seboj, pa da se poživijo in nagradi njih delo. Revija torej nima tekmovalnega namena in je le prikaz hotenj, prizadevanj in uspehov amaterskih gledaliških skupin, ki delujejo v različnih pogojih.

SPORED REVIJSKIH PRIREDITEV:

Nedelja, 26. februarja ob 16. uri

Uvodna beseda

DPD SVOBODA ZADVOR gostuje v zadržnem domu v DOLSKEM s komedijo:
Sam in Bella Spewack — NAŠI TRIJE ANGELI

Nedelja, 5. marca ob 16. uri

GLEDALIŠKA SKUPINA SENOŽETI gostuje v zadržnem domu v ZADVORU z ljudsko igro:
F. S. Finžgar — Naša kri
DPD SVOBODA MOSTE pa v DOLSKEM ob 19. uri z veseloigro ROKSI

Nedelja, 12. marca ob 15.30 uri

DPD SVOBODA ZALOG se predstavi domačemu občinstvu v zadržnem domu v ZALOGU:
M. Mikeln: Inventura 65 — zabeljena z domačimi ocvirki

Nedelja, 19. marca ob 16. uri

KUD FRANCE PREŠEREN JAVOR gostuje v Zadvoru:
F. S. Finžgar — Razvalina življenja

Nedelja, 26. marca ob 16. uri

Zaključna predstava
KUD DOLSKO gostuje v ZALOGU:
Ljudska igra — Ponos za ponos

Tam, kjer teče Bistra Sava

(Nadaljevanje s 1. str.)

slikar Rjepin. Tudi mi smo imeli na Savi burlake. Pri nas so jih imenovali vlačugarje in seveda niso delali pod tako težkimi pogoji kot burlaki. Baje so bili najboljši vlačugarji iz Laz, Dolskega in Senožeti. Iz teh krajev so bili tudi znani in imenitni brodarji.

Vlačugarji so bili kmetje, svobodnjaki, včasih pa tudi izobčenci in zločinci. Pri normalnem stanju vode je vleklo eno ladjo približno 30 mož, kadar pa so nastopile povodnje, so vpregli tudi 50 vlačugarjev.

Rečni promet je cvetel in pri našal zaslužek lastnikom ladij, trgovcem, čolnarjem, volarjem in rokodelcem, ki so izdelovali čolne in ladijske vlačilne vrvi.

Sele okoli leta 1840, ko so dokončno uravnali Savo za trgovski promet, so začeli s pridom uporabljati tudi volovsko vprego. Odtod tudi naziv volarji.

Kako dolgo bomo še takole zajemali vodo?

Za mnoge tedanje prebivalce Senožeti, Vinj, Dolskega in drugih okoliških vasi je reka Sava pomenila zaslužek, obstoj in življenje. Za prenekaterega pa je bila reka suženjstva in smrti, skratka reka brez vrnitve.

● GRAŠCINA, KI JE ZAŠČITENA, PA VSEENO PROPADA

Ko sem lazil okrog gradu v Kamnici, ga občudoval in fotografiral, mi je nenadoma šinila v glavo nenavadna želja; nedosegljiva želja: da bi malo pokramljal z enim od nekdanjih lastnikov gradu! Prepričan sem bil, da bi bil jaz deležen očitkov — vsaj kar se gradu tiče. Zlahtni gospod bi verjetno izrekel marsikatero pikro na rovaš tega.

Ni znano, odkod izvira naziv GRAD ŽERJAV. V Valvasorjevi dobi je bil lastnik gradu nemški viteški red in je bilo tu poletno bivališče menihov-križarjev. Potem so ga le-ti prodali s posestvom vred družini Račič, ki je bila doma s Hrvaškega. Na pokopališču pri Agati v Dolskem

Središče Dolskega

imajo Račiči nad grobnico ploščo z vklesanim rodovnikom.

Stavba je dolga stoletja kljubovala zobu časa, toda sedaj se mu vse težje upira. Zavod za spomeniško varstvo nima denarja in tako so mnogi zgodovinski

spomeniki, tudi tale, obsojeni na propad.

Potem sem razmišljal tudi o naslednjih rečeh: ta kraj je le streljaj daleč od Ljubljane, do sem vodi moderna asfaltna cesta, pokrajina nam odpira čudovit razgled, blizu je rojstna hiša Jurija Vege, v Zaborštu imajo 1400 let stare freske, v župnišču v Kamnici je majhna galerija Groharjevih slik in še grad povrhu in še marsikaj...

Zakaj ne bi enkrat letno pripravili značilno krajevno turistično prireditev, ki bi obujala spomin na preteklost, nekaj podobnega, kot imajo vsako leto v Ljubnem — flosarski bal. Ali so turistični delavci morda kaj mislili o teh rečeh?

● KRONIKA NEKE ŠOLE

Osnovna šola v Dolskem bo kmalu praznovala stoletnico obstoja. Ko listam šolsko kroniko, naletim na datum 23. junija leta 1876, ko je bil ustanovljen prvi krajevni šolski svet, ki si je zadal nalogo pripraviti vse potrebno za zidavo šolskega poslopja. Le škoda, da je originalna šolska kronika med okupacijo izginila. Ta kronika je namreč, vsaj kar se tiče obdobja do okupacije, prepis podatkov iz Slovenskega šolskega muzeja.

Zbiranje sredstev za gradnjo šole ni šlo gladko, kakor tudi danes ne gre gladko zbiranje denarja za njeno popravilo in obnavljanje. Tudi pred sto leti so se pehali za denar. Najprej je deželni šolski svet v Ljubljani odobril načrt za poslopje nove šole. Proračun je znašal 12.538 goldinarjev, deželni odbor pa je odbril dodatnih 2.000 goldinarjev podpore. Občina Dolsko pa se s tem ni strinjala. Sele četrti načrt in proračun v znesku 5.110 goldinarjev je bil sprejet. K temu proračunu je prispeval deželni šolski svet 700 goldinarjev, ministrstvo za uk in bogočastje pa nič.

Tako se je gradnja šole zavlekla do leta 1880, ko je bila končno šola izročena svojemu namenu. Stavba je bila pritlična z eno učilnico in stanovanjem za učitelja. Šolski okoliš je obsegal naslednje vasi: Dolsko, Petelinje, Kamnico, Sv. Heleno, Vinje, Hrib, Dolino, Osredke, Klopce, Laze in Senožeti.

V kroniki je tudi zapisano, da je bila prva učiteljica na tej šoli Julijana Gula v obdobju od leta 1880—1884.

Od tedaj se je seveda marsikaj spremenilo — pa tudi ne: leta 1880 je bilo vpisano na tej šoli 70 učencev, ob koncu šolskega leta 1965/1966 pa 64 učencev, od tega 31 dečkov in 33 deklic.

Sedanja ravnateljica šole tovarišica Nežka Čad nam je povedala, da delovni kolektiv IN-DOSA, ki ima pokroviteljstvo nad to šolo, prav po očetovsko izpolnjuje to svojo vlogo. Pa tudi šola mu ne ostaja dolžna. Taka obojestranska pozornost je zares

šek. Ko smo vstopili v majhno kmečko bajto, ki stoji sredi vasi, smo jo našli v živahnem pogovoru s hčerko. Z grenkobo in občudovanja vrednim optimizmom je pripovedovala o svojih mladih letih. Še zelo mlada je odšla služiti k bogatemu kmetu. Kot šivilja in pletilja (pletarka) je preživljala ostarele starše in pozneje hčerko. Kljub sedanji visoki starosti (84 let) se kar dobro počuti. Rada prebira dnevno časopisje in včasih še sede za šivalni stroj. Tako je nedavno tega sešila dve prevleki za vzglavnik.

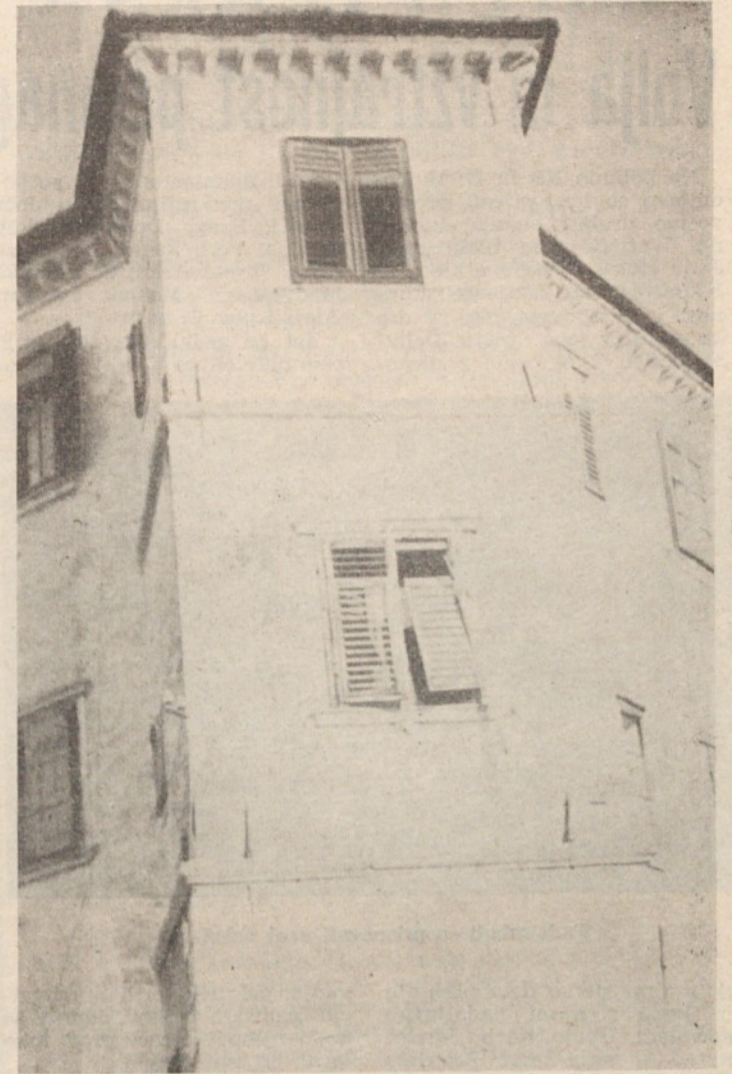
Ko smo ji ob slovesu zaželeli zdravja, je tudi sama pripomnila, da si želi pomladi in sonca, da bo lahko sedla pred hišo in opazovala, kako teče življenje danes, tako drugače, kot takrat, ko je tudi ona rada zapela in zaplesala.

PET MINUT PRED ZAČETKOM III. REVIJE AMATERSKIH GLEDALIŠKIH SKUPIN

Priprava na III. revijo amaterskih gledaliških skupin se bližajo koncu. Komisija za gledališko dejavnost pri občinskem svetu zveze kulturno-prosvetnih organizacij je ugotovila, da so skupine letos dobro pripravljene, zato bomo z revijskimi predstavami začeli mesec dni prej kot prejšnja leta. Pred pričetkom revije smo se oglasili pri gledaliških delavcih v Dolskem in Senožetih.

FOGOVOR Z REŽISERKO

Našli smo jo sredi dela. Komaj je utegnila prisesti k skodelici kave. Potožila je najprej, da je za kulturno dejavnost še vedno premalo razumevanja in sredstev, nato pa dodala, da gledališka

Taka je njegova usoda...

enega igralca, druga dva, v tretji so pošili preperete zavese, povsod pa so polni hvale in navdušenja.

Naša dejavnost se naslanja na tradicijo in če bi jo pretrgali, bi

vzeli vaščanom mnogo zadovoljstva, ki ga po končani predstavi prav nič ne skrivajo. Ko nam zaploskajo, se nam zdi, da smo jim pripravili lep večer, da nam bo vsem skupaj tudi pri vsakdanjem delu lažje, da smo bogatejši za spoznanje, za resnico, ki smo jim jo posredovali z odr.

Gasilski dom sredi vasi, kjer imajo prostore za svojo osnovno

Tekst: ZVONKA NAGODE
FRANCE FAJDIGA

Gledališčniki iz Senožeti so se predstavili domačinom s Finžgarjevo: »Naša kri«

dejavnost kljub temu živi. Gledališko skupino sestavljajo pretežno mladi ljudje: dijaki, študentje, uslužbenci in delavci, ki ob večerih najdejo skupen imenovalec na odru združnega doma v Dolskem. Letošnjo sezono so že zaigrali na domačem odru, prav sedaj pa »pilijo« predstavo, s katero bodo sodelovali na reviji.

VINO IN ČRN KRUH

Senožeti, prislone v hrib, so se že zavijale v meglo. Ljudje so pogledali še k živini, nato pa se počasi umaknili v tople domove. Le razsvetljena okna so govorila, da vas še ne počiva. Potrkali smo in...

»Radi bi se pogovorili o delu vaše gledališke skupine!« Nismo zgrešili. Iz temne veže se je izluščila posatva in razpletel se je pogovor — kar tam, še ob toplem, domačem, črnem kruhu in vinu; napotili pa so nas tudi naprej in nam svetovali, kje naj bi se še oglasili. Toda če bi vprašali pri sosedu, v hiši pri šoli ali tam na skrajnem koncu vasi, povsod bi našli nekoga, ki igra in sodeluje pri gledališki skupini. Vsa vaša dela in živi v njo, vsaka hiša v Senožetih prispeva delček,

Uspehi krvodajalske akcije v letu 1966

V sodobni zdravstveni službi postaja potreba po krvi, ki se ne da nadomestiti z nobenim drugim zdravilom, vedno večja. Sorazmerno s potrebami nenehno narašča tudi število prostovoljnih krvodajalcev.

Zavod za transfuzijo krvi v Ljubljani pripravi za občinske odbore Rdečega križa vsako leto načrt potrebne količine krvi. Tega potem razdeli procentualno glede na število prebivalstva po posameznih področjih.

V letu 1966 je bilo predvidenih za našo občino 1650 krvodajalcev. V tej akciji smo dobili 1113 krvodajalce, to je 67,4 odstotka. Ker je bil odziv ob akciji sprva nižji od predvidenega, je bil zavod za transfuzijo krvi primoran pozivati na odvzem krvi še stalne krvodajalce, ki so sproti reševali težje situacije.

Skupno s temi, posebej vabljenimi krvodajalci, pa smo lanskoletni načrt izpolnili 115-odstotno.

Vsem krvodajalcem in organizatorjem krvodajalskih akcij se občinski odbor Rdečega križa Moste-Polje za njihovo humanost iskreno zahvaljuje in želi, da bi vsak zdrav občan daroval kri v vsakoletni akciji.

V letošnjem načrtu je predvidenih za občino Moste-Polje 1.800 krvodajalcev.

Za odvzem krvi so določeni dnevi: 18., 27., 28., 29., 30. in 31. marec ter 14. in 15. julij.

Vse prijave iz delovnih organizacij in krajevnih organizacij Rdečega križa sprejema občinski odbor Rdečega križa Moste-Polje, Ob Ljubljani 42.

Istočasno obveščamo občane, da se kri, ki jo zbira Rdeči križ v vsakoletnih rednih akcijah, porabi izključno za potrebe domače zdravstvene službe. V letošnjem letu pa bo še izredna akcija zbiranja krvi za Vietnam. Čas zbiranja bo objavljen v dnevnem časopisju in radiu.

VESTI S TERENA - VESTI S TERENA - VESTI S

Volja in vztrajnost premagata vse ovire

Na pobudo KS in DPM Kodeljevo so lani pričeli prostovoljno urejati otroško igrišče na dvorišču med bloki ulice Jana Husa, Povšetove ceste in Klunove ulice. Krajevna skupnost je prispevala 3000 N din za ureditev tega igrišča. Delati so pričeli v oktobru, z nasto-

Tudi nekateri starejši so prijeli, med njimi zlasti Jože Rebolj, Drago Dolinar, Jakob Škraba, Vera Žagar, inž. Tone Blejč, Franc Arko, dr. Branko Medvešček, Mastek, Logar, Alojz Kunstelj in drugi.

Zal pa pobudniki te akcije niso naleteli na dovolj razume-

zalno pripravo, mornarsko lestev in vrv. Hkrati so starši, ki imajo otroke v VVZ na Kodeljevem, prispevali 600 N din. Nekaj prostovoljnih prispevkov so organizatorji zbrali tudi pri stanovalcih že omejenih blokov. Do sedaj je bilo opravljenih 1623 delovnih ur: odrasli so naredili 960, mladinci, pionirji in cicibani pa 663 delovnih ur.

Tov. Vera Žagar je bila pobudnik za ustanovitev hišnega sveta mladih iz blokov, ki obkrožajo igrišče. Mladi stanovalci naj bi tako postali samoupravljalci igrišča, ki jim bo predvidoma predano v upravljanje 1. maja 1967. Hišni svet mladih je iz svoje srede izbral predsednika, tajnika, blagajnika in dve komisiji, in sicer komisijo za dekoracijo in za higieno ter referente za nabiralne akcije. To je drugi hišni svet mladih na Kodeljevem. Prvi je bil ustanovljen Na peči že leta 1964 in uspešno deluje. Upati pa je, da bo tudi ta uspešno deloval in mu želimo pri delu obilo uspeha. Istočasno pa menijo, da bi se naj zgledu teh dveh HSM čimprej pridružile tudi druge stanovanjske sosseke.

Jože Dolenc

Tudi mladi so prispevali svoj delež

pom zime pa so dela prekinili in bodo z njimi nadaljevali spomladi. Upajo, da bo igrišče nared 1. maja letos. Pri delu so se posebno izkazali mladi. Zavedajoč se, da bo igrišče služilo njim, so vsi pridno pomagali ter kar tekmovali med seboj, kdo bo več naredil — od cicibanov in pionirjev do do-raščajočih mladincev.

vanja pri nekaterih stanovalcih okoliških blokov, čeprav se bodo njihovi otroci prav tako igrali na tem igrišču.

Na pomoč je priskočilo tudi podjetje Snaga, ki je oskrbelo brezplačen prevoz ugaskov z dvorišča pri polikliniki na novo odbojkarstvo igrišče. Podjetje Šport oprema iz Sentvida pri Ljubljani pa je poklonilo ple-

Delo z ostarelimi na terenu Kodeljevo - Štepanja vas

Mednarodna liga Rdečega križa v Zenevi je izbrala 7 držav, med njimi tudi Jugoslavijo, v eksperimentalni program na področju dela z ostarelimi. Ta program uresničujemo v Sloveniji v 3 občinah in ena med njimi je tudi občina Ljubljana Moste-Polje. Delo z ostarelimi urejata krajevni organizaciji Rdečega križa terena Kodeljevo in Štepanja vas. Za delo z ostarelimi je občinski odbor Rdečega križa izbral iz vrst članic RK žene, ki imajo voljo in razumevanje za težave in potrebe onemoglih in ostarelih soljudi.

Te žene je RK usposobil na enotedenskem uvajalnem tečaju. Opravilo ga je 11 članic. Aktivistke so tudi v prejšnjih letih obiskovale in pomagale ostarelim, vendar je bila pomoč neorganizirana. V preteklem letu smo začeli z organizirano prostovoljno pomočjo stariim. Najprej smo napravili izbor oseb, ki jim je potrebna pomoč. V samem programu dela je poudarek na delu z naslednjimi skupinami:

1. osameli bolniki,
 2. ostareli bolniki, ki so med odsotnostjo družinskih članov prepuščeni sami sebi,
 3. osameli ostareli ljudje in 4. invalidi.
- Prostovoljno delo aktivistk RK obsega naslednje:

Skrb za telesno higieno, higiena (in čiščenje) perila in obleke, skrb za higienska ležišča in menjava posteljnine, čiščenje bivališča, kurjenje in priprava kurjave, prehrana, kamor spada donajanje hrane, pripravljane hrane in pospravljanje, obveščanje patronažne službe, socialne službe, zdravstvene službe, RK o problemih ostarelega in drugo.

Pogosto aktivistke spremljajo ostarele v zdravstvene ustanove. Večkrat je potrebno posredovanje med ostarelimi in raznimi servisi. Pogosto namesto

ostarelih aktivistke opravijo uradne zadeve. Vsa ta nujna opravila morajo biti opravljena počasi, med razgovorom oz. kramljanjem, z razumevanjem, s strpnostjo in človeško toplino, ki neverjetno mnogo, celo največ pomeni ostarelemu človeku. Poleg potrebnih nujnih del pa naš stari človek potrebuje tudi razvedrilo. Žene obiskujejo starčke, ki se ne morejo več sami gibati, z njimi kramljajo, jim berejo časopise, revije in knjige. Pogosto je potrebno napisati pismo ali pa ga prebrati. V lepih dneh starčke, ki se težko gibljejo ali so naglušni, spremljajo na sprehode ali po opravkih. Pestrost dela je pač velika in je ni mogoče na kratko opisati. S svojim delom želimo, da bi se ostareli dobro počutili med nami. Želimo, da bi čimdlje ostali na svojih domovih, želimo jim vsaj nekako dokazati, da se današnja družba zaveda dolžnosti oziroma dolga, ki ga ima do ostarelih.

V svoje delo vključujemo tudi podmladek RK. Hitre noge mladih kaj kmalu prinesejo ostarelim vse potrebno in hitro uredijo dom.

Terenske organizacije vsako leto priredijo ostarelim družabni večer, kjer jih podmladkarji razveselijo s svojim programom.

Zadnje dni decembra so žene aktivistke obiskale najstarejše in bolne prebivalce Kodeljeva in Štepanje vasi ter jim želele srečno novo leto. Ti prizori so bili resnično ganljivi.

Upamo, da bomo z delom lahko nadaljevali, saj potrebujemo za to le dobro voljo in razvit čut do sočloveka.

Želimo, da se te in boljše oblike pomoči ostarelim razvijejo prav povsod širom po naši zemlji.

Sonja Čuček
med. sestra
ZD Moste-Polje

Branko Medvešček in Franc Arko pri urejanju otroškega igrišča

ZAHVALA ZA POZORNOST

Društvo upokojencev iz Most je tistim svojim članom, ki imajo manjše pokojnine in živijo v dokaj težavnih gmotnih razmerah, dodelilo enkratno denarno pomoč. Onemogle članice, ki živijo v domu počitka Na Bokalcih, pa so člani odbora DU obiskali in jih obdarili.

Vse obdarovanci so svojemu društvu zelo hvaležni za izkazano pozornost.

Plodna življenska pot Jožeta Kačarja

4. februarja letos je praznoval 70-letnico razgibanega in delapolnega življenja Jože Kačar, doma iz Zaloga pri Ljubljani. Z njegovim imenom in

Po hujši operaciji na hrbtnici 1952. leta je odšel v pokoj.

Dejavnost Jožeta Kačarja se je močno čutila tudi v društvenem življenju kraja in njegove širše okolice. Bil je med prvimi člani čitalnice v Zalogu (1921), med ustanovitelji delavskega kulturnega društva Svoboda in njen predsednik (1929 — 1934), kasneje pa med ustanovitelji društva Vzajemnost.

Tudi po upokojitvi je — čeprav 50-odstotni invalid — delal in še dela v domala vseh političnih organizacijah in terenskih društvih.

Tov. Jožetu Kačarju iskreno čestitamo k življenjskemu in delovnem jubileju vsi znanci in prijatelji kakor tudi odbori organizacij in društev, katerim posveča svoj prosti čas.

Albin Mahkovec

Maškarada na Kodeljevem

Društvo prijateljev mladine s Kodeljevega in pionirski odred Maksa Perca sta na pustno nedeljo pripravila maškerado za cicibane in pionirje svojega terena. Šolska avla je bila bogata in okusno okrašena. K temu so največ prispevali marljivi člani DPM, ki so precej ur porabili, da so pripravili okrasje.

Maskare so prihajale, najpristnejše tiste iz cicibanskih vrst, katera je bila najlepša, pa se bi bilo težko odločiti. Poleg veselih maškar pa so vzbujali mnogo pozornost mladi izvajalci zabavne glasbe, ki jim je bilo igranje tisto

Z veselega pustovanja na šoli Ketteja in Murna

nedeljo prvi nastop. Celotno treme ni manjkalo. Vsi mladi so bili deležni pustnih krofov, maškar pa še pohval številnih gledalcev. Med njimi je bilo precej mladine, ki je že pred leti zapustila osnovno šolo. Najbrž nam to znova dokazuje, kako bi bil potreben mladinski klub. Član pionirskega starejšinskega sveta

delovanjem je povezano razburkano politično dogajanje med obema vojnoma v domačem kraju, ki se ponaša s pridevkom »rdeči«, pa tudi politično dogajanje v nekdanji občini Polje v proletarskih Mostah.

Prvo svetovno vojno je prebil na ruski in italijanski fronti; po razpadu avstro-ogrske monarhije se je kot mlad mizar preživljal z delom v moščanskih tovarnah (Kemična, Kolińska, Tovarna kleja). Tu se je vključil v napredno delavsko gibanje in mu ostal vseživi zvest. Kot mnogi drugi zavedni delavci je okusil ljubljanske zapore. Leta 1934 so ga na zahtevo policijske uprave odpustili z dela in je bil potem vse do druge svetovne vojne brezposeln.

Po prihodu iz internacijskega taborišča v Ivanjici se je po vdoru okupatorja in po ustanovitvi OF znašel med prvimi njenimi terenskimi aktivisti. Že konec leta 1941 mu je bila poverjena dolžnost poveljnika Narodne zaščite za predel Zasavje (Zalog, Zadobrova, Semberje in Šmartno). Po odhodu v partizane maja 1942. leta je vse do osvoboditve deloval kot politični delavec in funkcionar OF in KP na področjih Novo mesto, Trebnje in Šmarjeta.

Kot znan medvojni politični delavec je bil izbran za delegata za zbor odposlancev slovenskega naroda v Kočevju oktobra 1943., na katerem je bil izvoljen tudi v plenum OF.

Po osvoboditvi ga najdemo kot prvega predsednika OF in in sekretarja KP četrti Polje in prvega predsednika četrtga odbora; kasneje je delal na MLO Ljubljana, pa spet kot predsednik IO RLO Polje itd.

Umrli je Franc Perovšek - Možinov ata

19. februarja 1967 je umrl v 62. letu starosti po kratki in zahrbtni bolezni Franc Perovšek — Možinov ata iz Malega Lipoglava.

Bil je sin kmečkih staršev in je vse življenje preživel sredi trdega kmečkega dela kot umen gospodar in skrben družinski oče.

Vojna tudi njemu ni prizanesla: bil je interniran na Rab več kot leto dni.

Užival je zaupanje in ugled med prebivalstvom Lipoglava in okolice. Ves poveljni čas je aktivno delal na vseh področjih družbenopolitičnega dela. Bil je odbornik KLO in OF, predsednik šolskega odbora in do zadnjega diha predsednik gasilskega društva, katerega soustanovitelj je bil že l. 1925. Zelo požrtvovalno je sodeloval pri obnovi požgane vasi in šole ter pri elektrifikaciji kraja. Preminil je sredi priprav za gradnjo vodovoda. S tovarišem Perovškom smo izgubili prizadevnega sodelavca in zvestega tovariša. Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

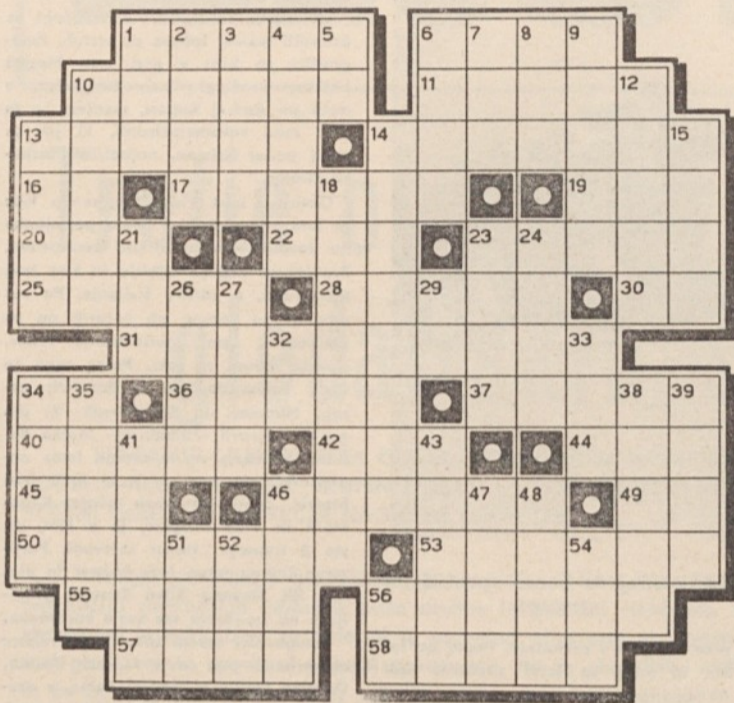
KO SZDL LIPOGLAV

Pomislj Uganj

Križanka

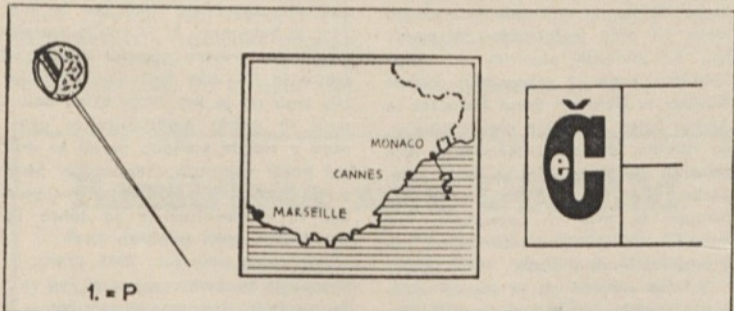

Vodoravno: 1. tudi pri nas močno popularen ameriški povec zabavne glasbe (Pat), 6. produkt tovarne v Zeleni jami, 10. staro naselje v vzhodnem delu naše občine, 11. starejši naziv za orača, 13. določena gospodarska dejavnost, 14. industrija naravnega in umetnega kamna v naši občini, 16. kemični znak za radij, 17. drugo ime za ekvator, 19. moško ime, 20. dalmatinska oblika ženskega imena, 22. otok v grškem otočju Kikladi, severno od otoka Thira, 23. mornar, ki vodi ladjo, 25. močan snežen vihar; divji spopad, 28. visok gorski vrh, 30. mednarodna avtomobilska oznaka Dominikanske republike, 31. letoviško mesto v Kvarnerskem primorju s počitniškim domom naše počitniške skupnosti, 34. kemični znak za samarij, 36. enota za jakost električnega toka, 37. nepopoln zlom, 40. tropska in subtropska rastlina, katere popke uporabljamo kot začimbo, 42. bukov plod, 44. grobo domače sukno, 45. organ vida, 46. potniška kabina na ladji, 49. avtomobilska oznaka za Čakovec, 50. roženina, 53. največja zvezna država ZDA v jugozahodnem središčnem območju z glavnim mestom Austin (naša pisava), 55. zdravnik psihiater, po katerem se imenuje Zdravstveni dom v Mostah (dr. Miha), 56. neroden, štorast, 57. ime hrvaškega pevca Robića, ki pa živi in deluje v Ljubljani, 58. popolna zmaga pri taroku.

pluga, 4. značaj, temperament, 5. drugi in četrti samoglasnik slovenske abecede, 6. glasen klic, 7. industrijska rastlina, 8. figura pri četvorki (v francoščini pomeni poletje), 9. del vprege, 10. ime narodnega heroja iz Vevč Bobnarja, 12. moderna navigacijska naprava, 13. neprijeten občutek, sramovanje, 14. skrivnost, 15. član gornjega doma v britanskem parlamentu, 18. prebivalec skandinavske države z glavnim mestom Oslo, 21. kratica za et cetera (pomeni: in tako dalje), 23. mesto v severni Dalmaciji na istimenskem polju s tovarno vijakov, 24. domača pernata žival, 26. državna blagajna, 27. podjetje na Fužinah 21, 29. veznik, 32. kratica za »komunistično partijo«, 33. oddelek starorimske legije, 34. lahkoatletska disciplina (v daljino in višino), 35. sedanji predsednik skupščine SR Slovenije, ki se je rodil v Zadobrovi, 38. prebivalec občine, 39. partizansko ime narodnega heroja Mirka Percar, 41. mesto v Slovenskem primorju, kjer je počitniški dom tovarne pod 47. navpično, 43. majhna ruta, 46. prostor za predvajanje filmov, 47. tovarna pomožnih sredstev, sintetičnih pralnih surovin in tehničnih olj na Zaloški cesti, 48. glavno mesto afriške države Gane, 51. model Citroenovnega vozila, ki ga izdeluje tudi tovarna »Tomas« v Kopru, 52. ime hrvaškega lirika Ujevića, 54. del teniške igre, 56. šestnajsta in triindvajseta črka slovenske abecede.

Navpično: 1. iglasto drevo, 2. letoviški kraj na Cresu, 3. palica za čiščenje

Rebus

Tekoči račun pri NB Ljubljana, občinski odbor SZDL Ljubljana Moste-Polje, Naša skupnost 503-8-211. Celoletna naročnina 3,60 N din, polletna 1,80 N dinarjev, posamezna številka 0,30 N dinarjev. Tisk ČZP Kočevski tisk, Kočevje. Klišjeji ČZP Ljudska pravica, Ljubljana. Poština plačana v gotovini. Rokopisov ne vračamo.

Ureja uredniški odbor, glavni in odgovorni urednik Bogdan Šturm. Naslov: Uredništvo in uprava NSK, Ljublj. Ob Ljubljani 42/II. telefon 315-980.

PREMEŠANE ČRKE

Vsako LETO si želi, da dobiček razdeli, kolektiv TOVARNE te, ki ta verz nam jo pove.

POSETNICA

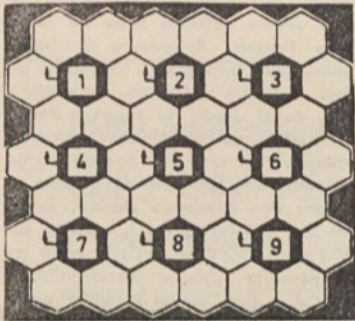
EMA BATINA
Mokronog

V katerem podjetju v naši občini je zaposlena Ema?

SATOVNICA

Besede začnite vpisovati v polje, ki je označeno s puščico, naprej pa tečejo v smeri kazalca na uri.

1. gradbeno industrijsko podjetje v naši občini, 2. raven predel med gorskimi vrhovi, 3. montažno podjetje za izolacije s sedežem v občini Moste-Polje, 4. osje gnezdo, 5. značilna francoska popevka, 6. težaven položaj zadrega, 7. prebivalci našega največjega pristanišča, 8. časopisni oglas, 9. nagnjenost, naklonjenost.

RESITVE UGANK IZ PREJSNJE ŠTEV.

KRIZANKA: Vodoravno: 1. silos, 6. Selo, 10. valeta, 11. Toole, 13. lepota, 14. dolžina, 16. av, 17. kovček, 19. kol, 20. oča, 22. ars, 23. vrata, 25. Senka, 28. etaža, 30. ah, 31. trgovinca, 34. by, 36. kaval, 37. Gamal, 40. rudar, 42. rak, 44. dva, 45. Ali, 46. antena, 49. at, 50. tovarna, 53. Tamara, 55. narek, 56. otroci, 57. nada, 58. jetra.

PREMEŠANE ČRKE: 1. Lepo + dekle = Kodeljevo, 2. Za + Maleja + ne = Zelena jama.

ZLOGOVNICA: 1. pritisk, 2. zazidava, 3. klofuta, 4. poležuh, 5. primorje, 6. Marjana, 7. naključje, 8. statist. Rešitvi Izolirka, Saturnus.

POSETNICA: Javna skladišča.

REBUS: Toplarna (top, lajna, 6 črka je R).

GREMO V KINO

KINO TRIGLAV: Od 1. do 2. KRVNE ZVEZDE, sovjetski akcijski film; 3. do 5. STO PEKLENIH DNI, nemško-jugosl. barvni cinemascopski western; 6. do 7. ŽENA V DOMAČI HALJI, angleški film — drama z Yvonne Mitchell, Anthonyjem Quaylom in Sylvio Syms v glavnih vlogah; 8. do 9. KRONIKA NEKEGA UMORA, vzhodnonemška kriminalna drama — igra Angelica Domröse Ulrich; 10. do 12. RIO CONCHOS, ameriški barvni western v cinemascopu — igra Stewart Whitman; 13. do 15. DAVID IN LIZA, ameriška drama — film je bil nagrajen z Oskarjem in številnimi mednarodnimi nagradami; 16. do 17. SLAVČKOVA PESEM, egipčanski film; 18. do 20. CESARE BORGIA, italijanski barvni zgodovinski film o razmerah v fevdalni Italiji v poznem srednjem veku; 21. do 23. BUBOVO DEKLE, italijanska ljubezenska zgodba, v kateri igra Claudia Cardinale in George Chakiriss; 24. do 26. PTIČAR IZ ALCATRAZA, ameriška filmska drama, v kateri se je proslavil znani ameriški filmski igralec BURT LANCASTER, ki je za vlogo v tem filmu bil nagrajen z Oskarjem; 27. do 29. FLANDRIJSKI PLES, ameriški barvni cinemascopski film, katerega zlasti priporočamo mladini, saj govori o dečku, ki je imel psa za svojega zvestega in najboljšega prijatelja; igra DAVID LADD; 30. do 31. RDEČE LATERNE je grški film o medvojnih razmerah v severni grški provinci, o neznačajnosti žensk, ki so v sili razmer zašle na negotova pota.

DRUGI PROGRAM: 20. do 23. BECKET, angleški barvni zgodovinski film v cinemascopu z Richardom Burtonom in Petrom O'tolom v glavnih vlogah. Samo ob 20. uri!

MATINEJE: 4. marca ob 10.30 RAZTRESeni PROFEsOR, ameriška komedija; 11. marca ob 10.30 MONGOLI, italijanski barvni cs spektakel; 18. marca ob 10.30 DVA TEDNA V DRUGEM MESTU, ameriški barvni cs film, igra Kirk Douglas; 25. marca ob 10.30 MOČNEJŠE OD SLAVE, ameriški barvni cs, glasbena komedija — igra Doris Day.

KINO VEVČE: 1. do 2. KRONIKA NEKEGA UMORA, vzhodnonemški kriminalni film; 3. do 5. INVAZIJA VIKINGOV, italijanski barvni cs spektakel; 8. do 9. GRENKI DEL REKE, jugoslovanska sodobna zgodba; 10. do 12. ONA IN NJENI MOŽJE, ameriški barvni cs zabavni film; 15. do 16. OMICRON, italijanska drama; 17. do 19. BECKET, angleški barvni cs zgodovinski film iz srednjeveške Anglije; 22. do 23. NORO MORJE, italijanska dramska zgodba; 24. do 26. MOČNEJŠE OD SLAVE, ameriški barvni glasbeno-zabavni film v cinemascopu; 29. do 30. DNEVI PREIZKUŠNJE, jugoslovanski vojni film.

KINO ZALOG: 4. do 5. RAZTRESeni PROFEsOR, ameriška fantastična zabavna komedija Walta Disneya; 11. do 12. MONGOLI, italijanski barvni cs spektakel; 18. do 19. OLIMPIADA V TOKIU, japonski barvni cs športni dokumentarni film o zadnjih olimpijskih igrah; 25. do 26. TROJANSKA VOJNA, italijanski barvni zgodovinski spektakel v cs.

KINO ZADOBROVA: 1. MLADA GREŠNIKA, norveški ljubezenski film; 4. do 5. ONA IN NJENI MOŽJE, ameriški barvni cinemascopski zabavni film; 8. POLNOČNI SESTANEK, francoska drama; 11. do 12. AMANDUS, slovenski barvni cs zgodovinski film po motivih Tavčarjeve povesti V ZALI; 15. TUDI TO SE IMENUJE ŽIVLJENJE, nemška drama; 18. do 19. DVA TEDNA V DRUGEM MESTU, amer. barvni cs film z Kirkom Douglasom; 22. NEZNANEC IZ NORD EXPRESSA, napet ameriški kriminalni film mojstra Alfreda Hitchcocka; 25. do 26. MONGOLI, italijanski barvni cinemascopski spektakel; 29. DVE NOČI V ENEM DNEVU, jugoslovanska vojna drama.

NAŠA VAS

Mimo moje rojstne hiše teče некоč blatna, a sedaj asfaltirana cesta, ki se imenuje Litijska cesta.

Začne se pri gostilni Novak in se konča nekje v Dobrunjah. Asfaltirali so jo leta 1960. Zdaj je zelo prometna, saj tovarnjaki podjetij Tehnika, Tegrad in Obnova kar naprej vozijo gramoz iz separacij, ki jih imajo vsa tri podjetja v Dobrunjah.

Tudi 50 m od naše hiše je bila nekdanja velika gramoznica, last podjetja Obnova. Ko so jo izčrpali, so jo polovico preuredili v skladišče za gradbeni material in lesne konstrukcije. Ker jama ne sme ostati nezazidana, jo počasi zasipavajo z odpadnim materialom. Nekaj manj kot 50 m pa je od naše hiše oddaljena mižarska delavnica, kjer izdelujejo razne omare, stole in drugo pohištvo. Blizu mižarske delavnice je tudi mestna vrtnarija Rast, kjer

imajo različne vrste cvetic, okrasnega grmičevja in dreves. Ob Litijski cesti so tudi kamnosek, kovač, trgovina in šola. Blizu šole se na Litijsko cesto priključita še dve: ena pride iz Bizovika, druga pa s Fužin.

Zraven šole je prosvetni dom, nasproti pa trgovina podjetja Mercator. Nedaleč od trgovine proti Dobrunjam je drugi obrat tovarne Totra, kjer izdelujejo vezalke, mreže in drugo. Tam, kjer je sedaj Totra, je bil med vojno blok, kjer si moral imeti dovoljenje, če si hotel priti v Ljubljano.

Litijska cesta se pri pošti v Dobrunjah razcepi na dva dela: eden pelje na Urh, kjer je bila med vojno mučilnica borcev za svobodo. Tu je bila tudi belogardistična postojanka. Ta kraj večkrat obiščejo domačini in tudi tuji turisti. Nekateri grede celo v zvonik, od koder je lep raz-

gled na bližnjo okolico. V cerkvi je lep muzej, s slikami iz NOB. Drugi del pelje v Sostro in na Vevče.

Tako, opisala sem Litijsko cesto danes, a sedaj bom opisala njeno preteklost.

Pred 80 leti je bila Litijska cesta še zelo slaba. Bila je široka komaj 4 m. Po tej cesti je bil takrat tudi velik promet, saj je bila glavna cesta za vse kmete tu okoli. Kmetje so vozili z volmi v Ljubljano na trg svoje pridelke. V službo pa so hodili takrat še vsi delavci peš, ker še ni bilo koles. Ob cesti je stala sem pa tja kakšna nizka kmečka hiša. Tudi stare vodnjake so imeli pri hišah, ker takrat še ni bilo vodovoda. Ob moji rojstni hiši je pa tekel čez cesto potok, katerega so imeli za zalivanje njiv.

Metka Hočevar,
3. r. osn. š. Hrušica

Šport

Besedo ima trener

Tokrat predstavljamo našim bralcem veterana nekaterih športnih panog v naši občini, prof. telesne vzgoje in trenerja rokometnega kluba Slovan Janeza Virka. Uspehi, ki jih kot strokovnjak in sekretar občinske zveze za telesno kulturo pri svojem delu dosega, so posnemanja vredni. Zato v nadaljevanju prislusnimo njegovim odgovorom:

Znano je, da ste svoje življenje posvetili športu. Zato nas in naše bralce zanima, kaj vas je pripeljalo do te odločitve?

Sem vsestranski športnik in vse športe gojim z veseljem. To me je gotovo pripeljalo do tega poklica. Očitno pa me je vabilo tudi pionirsko delo, saj so v naši družbi športni delavci

Janez Virk

pionirji, pridigarji ali črne ovce. Največkrat zadnje. Ljudje imajo še vedno šport za zapravljane časa — časa, ki ga raje napravijo za honorarno delo.

Kot veteran nekaterih športnih panog imate zasluge za ustanovitev nekaterih športnih klubov. Kakšno mesto zavzemajo ti športi v naši občini?

Ko smo pred mnogimi leti s prijatelji začeli igrati košarko pri Partizanu Moste, je bila košarka šele v povojih. Nekaj časa nas je bilo le 6 do 7 v Mostah in prav toliko v Zeleni jami. Sedaj je košarka sestavni del pouka telesne vzgoje že v osnovni šoli. Drugo je z atletiko in smučanjem. Zavzemal sem se za ustanovitev teh klubov, ker sta bila ta športa med mladino tako popularna, da je bilo nujno ustanoviti klub. Tako smo predlanskim ustanovili AK Mladost (sedaj Slovan) in SK Golovec že v zelo dobrih pogojih in z odličnimi mladimi tekmovalci. Ti športi so poleg rokometna najbolj priljubljeni med osnovnošolsko mladino.

Ker že vrsto let trenirate rokometne Slovana, nas zanimajo uspehi, težave in načrti vašega dela v prihodnje?

Uspehe smo imeli pred leti, ko sem bil še samo igralec in smo igrali v drugi zvezni rokometni ligi. Potem je prišla menjava generacij, ki traja že 3 leta in kaže, da jo bomo prebrodili šele prihodnje leto. Težava je v tem, da ni funkcionarjev, oziroma jih je premalo in leži vse delo na trenerju. Tako so seveda pogoji za delo slabi. Vsi igralci so predvsem študentje in delavci in to jim je osnovna življenjska naloga. Pri teh nalogah nimajo nobenih olajšav in je tako trening v drugem planu. So pa zato brez izjeme vsi odlični študentje in delavci. Tako poli-

tiko vodi naš klub, odkar pomnim.

Opravljanje dolžnosti sekretarja Ob ZTK je nedvomno odgovorna in zahtevna naloga. Ali nam lahko poveste glavne smernice razvoja telesne kulture v naši občini?

Najprej o odgovorni nalogi. Na UO Ob ZTK in sekretarja se zvrnejo vse pripombe in ogorčenost naših športnikov, ker in kadar družba premalo skrbi zanje. Da pri nas v praksi (praksa pa so sredstva) šport nima še zdaleč pravega mesta, delo športnega funkcionarja pa nobene veljave, je dejstvo. Seveda na nas lete tudi vse pripombe in podtikanja tistih, ki jim je šport le mesto za izživljanje svojega konjička — menažerstva — kar pa ni v skladu z našimi načeli telesne kulture. Naše delo in narēt sta množičnost. V prihodnjem obdobju si bomo predvsem prizadevali, da poživimo, začnemo ali pomagamo telesnokulturni dejavnosti v naših delovnih kolektivih ter nadaljujemo naše delo pri TVD Partizanih in šolskih športnih društvih. Žal pa ostane ob takih sredstvih za telesno kulturo kvaliteten šport še vedno odvisen le od dobre volje posameznikov, ki jim lahko le pomagamo v okviru naših možnosti.

I. K.

Ali se poslavljamo od KK Slovan

Morda se oglašamo prezgodaj, vendar — po toči zvoniti bo prepozno. Že dalj časa je v Ljubljani čutiti, da pod geslom združevanja v centralno športno kvalitetno društvo Olimpija (s čimer naj bi razne športne panoge in njihovi klubi postali med najboljšimi v Jugoslaviji) propadajo mnogi klubi, predvsem iz obrobnih občin (vseh — razen Centra). Pravijo, da je to tudi način, da bomo za kvalitetni šport porabili manj sredstev, ker bomo dotirali le eno društvo, in to kvalitetno. Od kod, to ni jasno, jasno je le, da je edino društvo v Ljubljani, kjer denar ni problem Olimpija, pa za katerikoli šport že gre. Povsem jasno pa je tudi, da je v Ljubljani propadlo že precej (ne samo klubov) športnih panog: atletika (Svoboda), odbojka (Olimpija, Ljubljana), rokomet (Olimpija, Svoboda, Krim), košarka (Svoboda in Ljubljana) in... sedaj pričakujemo še Slovan.

Tako smo sredi problema.

Po očitnih neuspehih v tekmovalstvu za pokal klubskih pravakov se je začel KK Olimpija ozirati po novem trenerju in po novih igralcih. Seveda je to najlažje storiti s klubom, ki je pravkar izpadel (ob veliki smoli) iz zvezne lige. Tako sedaj na vse načine poskušajo, da bi trener Slovana Wallas skupno z Logarjem in Fabjanom okrepil ekipo Olimpije. Da to pomeni propad Slovana in njegovih ambicij o povratku v zvezno ligo (kjer mu je mesto),

Zimske počitnice - na smučeh

Iz leta v leto ugotavljamo, da smučanje zopet postaja slovenski narodni šport. Narodni namreč v tem, da smuča mlado in staro. Iz leta v leto pa tudi ugotavljamo, da v Ljubljani ni snega in morajo smučarji v hribe, na Gorenjsko; to pa ni za vsak žep.

Da ni snega, to drži, tokrat pa nekaj več o »žepu«.

Predvsem se odpravljajo na smučanje šolarji. Če šolar obdrži veselje do smučanja, potem se tudi kot odrasel odpravlja pozimi v naravo in mu ni žal stroškov, ki so res precejšnji. Kaj pa, če nima te možnosti? Ni malo vodilnih šolnikov, ki trde, da šolski tečajji niso upravičeni. Udeležbe se jih namreč lahko le tisti, katerih starši imajo dovolj visoke dohodke. S tem pa nastanejo razlike med premožnejšimi in drugimi že v šoli. To brez dvoma drži, še bolj nujno pa je, da si pred tem ne zakrivamo oči in sprejmemo to kot dejstvo, ki bo ostalo, če bo težaj ali če ga ne bo. Kdor zmore, bo pač šel na smučanje s klubom, s turističnim društvom ipd., kdor ne zmore, pa ne. Razlika bo ob tem ostala, z njo pa vse (ne)vzgojne posledice. Če kdo resnično želi pomagati k pravilni vzgoji mladine, da ne bo že v mladosti deležna vseh tegob, ki jih dostikrat prinašajo socialne razlike, ne bo tega dosegel z zakrivanjem oči, marveč z delom. Ali imajo omenjeni kak predlog, da bi tečaje smučanja uredili drugače; ali kako drugače pomagajo socialno šibkejšim? Če ne, potem so brez dvoma najbližje temu na šolah Vide Pregarc, Kette-Murn in Polje. Vsako leto organizirajo smučarske tečaje v zimskih počitnicah. Računajo s tem, da ni dovolj, če socialno šibkim omogočijo, da plačajo le minimalni prispevek ali celo nič, pač pa jim je potrebno dati tudi opremo. Oprema je draga, zato delajo po sistemu. Vsaka teh šol je letos iz svojih sredstev kupila okoli 15 parov smuč in palic ter jih posodila tistim, ki opremo nimajo. To pa ni vse. Smuč kupujejo vsako leto, tako da imajo te šole že kar lepo število smuč, ki jih izposojajo.

Ko smo gledali socialni sestav letošnjih tečajev, smo ugotovili, da pretiranih razlik na teh šolah ni bilo. Otroci najpremožnejših staršev prežive počitnice s starši ali pa v tečajih SK Novinar, Enotnost ali Golovec. Tako

je smučarski tečaj dostopen vsakemu in ne samo izbranim. Lahko rečemo; tako je smučanje rel lahko narodni šport, dostopen vsakomur.

Tak uvod je bil nujen takó za razumevanje letošnjih tečajev kot za smer-

Zdaj, zdaj se bomo spustili po strmini

nice pri delu v prihodnje. Sedaj pa še, kje in kako so letos zimovali naši otroci.

Šolarji s šole Ketteja in Murna so bili zopet v Zireh. Snega je bilo malo, zato pa 70 prizadevnih smučarjev, ki so hodili vsak dan uro daleč do snega. Za zabavo ob zimskih večerih so si

poskrbeli sami, še posebej pa je pomagal znani smučarski učitelj, profesor na visoki šoli za telesno kulturo Silvo Kristan. Če prištetemo k njemu enega najboljših smučarskih učiteljev Jugoslavije Cirila Hribarja, lahko rečemo, da je bil po zasedbi učiteljev najboljši tečaj.

Ob zaključku 10-dnevnega tečaja so pridelili tekme, ločeno po vrstah. Zmagovalci so bili: v prvi vrsti Matjaž Hribar, v drugi Tone Pungerčar, v tretji pa Andrej Rupert, medtem ko je bila med rokometničami, ki jih je vodil trener Kristan, najboljša Marjetka Gramc.

Osnovna šola Vide Pregarc že leta in leta vedno hodi v svojo postojanko na Javornškem rovtu nad Jesenicami. Pravzaprav nimajo udobja in žive bolj taborniško, a zdravo življenje. Po ves dan so na snegu, ob večerih pa so jim tokrat igrali godci-bratje Fister, seveda šolarji te šole. Poleg tega so imeli še predavanje o domačih gorah, Himalaji in Spitzbergih, ki jim ga je pripravil »Himalajec« Marko Butinar. Posebno sta v znanju letos napredovali obe vrsti, ki ju je vodil Jože Mavrič. Zanimivost obeh tečajev Kette-Murn in Vide Pregarc, je v tem, da sta 2 trenerja: trener telovadk Partizana Zelena jama Jože Mavrič in pionir RK Slovana Silvo Kristan, pripeljala na smučanje vse svoje varovanke.

Zmagovalci tekem šole Vide Pregarc so bili: v prvi vrsti Matjaž Rozina, Damjan Godič in Andrej Seles, v drugi Dušan Ivačič in Igor Mlakar, v tretji Bojana Turk in Jože Varga in v četrti Iztok Pogačnik in Nadja Golja.

Smučarjev je bilo na dveh tečajih po 7 dni skupno 90.

Občinsko prvenstvo v smučanju

Letos je občinska zveza za telesno kulturo organizirala 4. smučarsko prvenstvo osnovnih šol in 2. prvenstvo sindikatov ali članov. Kot že lani, je tudi letos nagajalo vreme, še posebej ob tekmovalstvu članov, vendar sta bili obe tekmovalni dobro organizirani in izvedeni, in sicer za pionirje na Prešernov dan, za člane pa 18. februarja, obe tekmovalni pa sta bili v Kranjski gori.

Pionirji so bili pred tem izbrani na internih šolskih tečajih, ki so jih pridelili ob koncu smučarskih tečajev. Kot je znano, ima pravico nastopa na občinskem prvenstvu 10 starejših pionirjev in po 5 pionir in mlajših pionirjev. Tako je tudi letos nastopilo 100 tekmovalcev, ki pa so prikazali doslej največ smučarskega znanja. Najbolj razveseljivo pa je to, da je bila kvaliteta mlajših pionirjev res na višini in so pokazali mnogo več od starejših pionirjev. Boji med njimi so bili nadvse izenačeni, še bolj razveseljivo pa je, da bodo mnogi med njimi še prihodnje leto mlajši pionirji. Prevladovali so pionirji šol Kette-Murn in Vide Pregarc, kar je posledica najbolj množičnih smučarskih tečajev teh dveh šol. Pri mlajših pionirjih sta si Peter Lovšin in Sašo Horvat delila prvo mesto, omeniti pa velja še Damjana Godiča, ki se jima je povsem približal, čeprav nima nobenih tekmovalnih izkušenj. Oba zmagovalca sta namreč smučarja klubov Novinar in Golovec. Med 25 tekmovalci v tej konkurenci moramo omeniti še 10-letnega Sašo Jeraja, ki je bil 14., in 6-letnega Tomija Virka, ki je bil 22. Po njunem sedanjem znanju lahko od njiju pričakujemo še marsikaj. Pri starejših pionirjih sta daleč izstopala zopet 2 tekmovalca klubov Novinar in Golovec: Borut Rakušček in Andrej Seles. Ne bomo preveč krivični, če rečemo, da ostali tekmovalci niso pokazali dovolj znanja za svojo kategorijo. Tudi pri pionirkah lahko pohvalimo le prve tri tekmovalke, od katerih je v zadnjem letu največ napredovala Marina Ružič.

Celoten pregled pa je vseeno zadovoljiv, saj so največ prikazali prav mlajši pionirji, od katerih lahko največ pričakujemo.

REZULTATI:

Mlajši pionirji: 1.—2. Sašo Horvat in Peter Lovšin (Kette-Murn) 25,6, 3. Damjan Godič (Vide Pregarc) 25,8, 4. Rozina (VP) 26,7, 5.—6. Levičnik in Dolinar (Polje) 26,9.

Pionirke: 1. Lučka Jurjec (VP) 30,1, 2. Helena Miketič (P) 30,2, 3. Marina Ružič (VP) 30,3, 4. T. Kreuzer (VP) 33,6, 5. Reiner (KM) 34,2.

Pionirji: 1. Borut Rakušček (KM) 36,2, 2. Andrej Seles (VP) 37,8, 3. Matjaž

Habjan (VP) 41,3, 4. Cvek (KM) 43,4, 5. Fister E. (VP) 44,2.

Ekipno: 1. Vide Pregarc 444,5 sek, 2. Kette-Murn 486,0, 3. Polje 517,9, 4. Jarše 577,6, 5. Sostro 584,0.

Prvenstvo za starejše smučarje je bilo v zelo slabem vremenu, pravzaprav v snežnem metežu. Proge so bile zato mehke in rezultati niso povsem realni, čeprav so se na najboljša mesta uvrstili res najboljši tekmovalci, in to v vseh kategorijah. Letos je bilo 80% več tekmovalcev kot na lanskem, prvem prvenstvu, bilo bi jih pa gotovo še več, če ne bi bilo tako slabo vreme. To tekmovalstvo organizira OBZTK skupno z občinskim sindikalnim svetom, sandikalne podružnice, katerih tekmovalci nastopajo, pa prispevajo v fond za nagrade. Tako so najboljši prejeli ob zaključku poleg prehodnih pokalov še plakete, diplome in praktične nagrade. Zaradi slabega vremena je tekmovalstvo uspelo najbolj po tej plati, najbolj zadovoljna pa sta bila Andrej Pirkmajer, ki je že drugo leto izbral med nagradami kalorifer, darilo tovarne Saturnus, ter Albin Vengust, ki si je izbral 5 kg težko šunko, darilo občinske skupščine. No, pa še Viki Jarc iz Saturnusa, ki je kot najstarejši tekmovallec vseeno zasedel odlično 3. mesto in bil tako tudi nagradjen; poleg tega pa je kot vodja ekipe Saturnusa in glavni organizator te aktivnosti v svojem podjetju prejel že drugič pokal ekipnega zmagovalca. Sicer pa ni čudno, saj je Saturnus zastopala kar 18 tekmovalcev in sa lahko za zgled prav vsem ostalim.

REZULTATI:

Starejši člani: 1. Albin Vengust (Papirnica Vevče) 54,9, 2. Franjo Marguč (Saturnus) 58,2, 3. Jarc Viktor (Saturnus) 60,7.

Člani: 1. Andrej Pirkmajer (Papirnica) 72,7, 2. Matija Radelj (Saturnus) 78,7, 3. Vito Poljanec (Saturnus) 80,4.

Članice: 1. Dunja Završnik (VI. gimn.) 61,8, 2. Darja Rakušček (VI. gimn.) 62,9, 3. Lučka Jurjec (V. Pregarc) 66,8.

Mladinci: 1. Janez Janež (VI. gimn.) 57,9, 2. Andrej Verovšek (VI. g.) 61,2, 3. Matjaž Habjan (VP) 65,2.

Ekipno: 1. Staurus 56 točk, 2. sind. p. osn. šole Vide Pregarc 52 točk, 3. VI. gimnazija 40 točk, 4. Papirnica Vevče 34 točk, 5. Inžos 30 točk.

Začetek je bil težak